

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ETICKÝ KODEX POLICISTY V ÚSTECKÉM
KRAJI**

Autor práce: Martin Lupčík, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. František Šnitr
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....
Martin Lupčík

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Františku Šnitrovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

LUPČÍK, M. *Etický kodex policisty v Ústeckém kraji : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 66 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. František Šnitr.

Klíčová slova: etika, Etický kodex, Policie České republiky

Bakalářská práce analyzuje na základě dostupné literatury etiku jako takovou a definuje základní pojmy s ní související jako je morálka, mravnost, svědomí a zdvořilost. Dále obsahuje stručné seznámení s policejní a profesní etikou, pojmem etického kodexu a Etického kodexu Policie České republiky. Také zkoumá Policii České republiky, možnosti její kontroly a uvádí příklady porušení etického kodexu policisty v praxi. V neposlední řadě je práce zaměřena na užití dotazníkové techniky za účelem zjištění dodržování Etického kodexu Policie České republiky policisty v Ústeckém kraji při výkonu služby.

ABSTRACT

LUPČÍK, M. *Ethics Code Police Officer in the Ustecky Region : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 66 p.
Supervisor : Mgr. František Šnitr.

Key words: ethics, code of ethics, Police of the Czech Republic

This bachelor work analyses, with available literature, ethics as such and defines basic terms associated with it such as morality, conscience and politeness. Furthermore, it contains a brief introduction to police and professional ethics, the term of the code of ethics and the Code of Ethics of the Police of the Czech Republic. Also investigates the Police of the Czech Republic, the possibilities of its control and states examples of policeman's violence of the code of ethics in practice. Finally, the work is focused on questionnaire technique use in order to determine the abidance of the Code of Ethics of the Police of the Czech Republic during service and elsewhere by policemen in the Ústí Region.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Etika	11
2.1 Vývoj etiky a moderní etika	13
2.2 Morálka, mravnost, svědomí a zdvořilost	15
2.3 Profesní etika	17
2.4 Policejní etika	18
2.5 Etika u Policie České republiky	20
3 Etický kodex a jeho historie	23
3.1 Etický kodex Policie České republiky.....	26
4 Kontrola policie a příklady porušení Etického kodexu policisty.....	34
4.1 Dějiny policie a četnictva na našem území 1526 – 1918	34
4.2 Dějiny policie a četnictva na našem území 1918 – 1939	36
4.3 Dějiny policie a četnictva na našem území 1939 – 1945	37
4.4 Poválečné období od roku 1945	38
4.5 Policie České republiky	39
4.6 Kontrola policie	40
4.7 Odbor vnitřní kontroly.....	41
4.7.1 Příklady porušení Etického kodexu Policie České republiky	42
4.8 Generální inspekce bezpečnostních sborů.....	46
4.8.1 Zpráva o činnosti GIBS za rok 2012.....	47
4.8.2 Zpráva o činnosti GIBS za rok 2013.....	49
5 Dotazníkové šetření.....	52
5.1 Úvod	52
5.2 Analýza dotazníkového šetření	52
Závěr	57
Seznam použitých zdrojů	58

Přílohy 62

Úvod

Základy etiky a etického chování by měli být součástí života nejen každého občana, ale i každého policisty. Samotní policisté přijímají základy etického chování, již když podepíší služební slib ve kterém je stanoveno, že se vždy a všude musí chovat tak, aby neohrozili dobrou pověst bezpečnostního sboru.

Vymáhání práva je nezbytným prvkem pro život společnosti, ochrany práv a svobod a pro zajišťování veřejného pořádku. Orgány činnými v trestním řízení je prováděno v souladu s Ústavou, mezinárodními úmluvami, příslušnými zákony a právními předpisy. Etické principy policejní práce byly připraveny s cílem, aby policisté dodržovali při výkonu své povinnosti, získali důvěru veřejnosti s dodržováním zásad spravedlnosti, nestrannosti, poctivosti a odpovědnosti.

Etický kodex Policie České republiky je v současné době jedním z aktuálních témat, jelikož žijeme v době, kdy v případech možného porušení tohoto kodexu ze strany policistů je tato událost prezentována různými mediálními prostředky. Tím média vytváří náhled neprofesionality, která je veřejností velmi vnímána.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Teoretická část bakalářské práce byla ve druhé kapitole zpracována na základě analýzy literatury z odvětví zabývající se etikou jako takovou a základními pojmy jako je morálka, mravnost, svědomí a zdvořilost. V této kapitole byla rovněž zmíněna oblast policejní či profesní etiky a etiky u samotné Policie České republiky.

Ve třetí kapitole je práce zaměřena na pojem etického kodexu a jeho roli z historického hlediska jako například Desatero Božích přikázání či rytířstvo. Rovněž bude v této kapitole zmíněn i Etický kodex Policie České republiky, příčiny jeho vzniku a jeho význam při práci policistů.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na samotnou Policii České republiky. Jsou zde ve zkrácené podobě popsány dějiny policie a četnictva od roku 1526 až do současnosti. V této kapitole je dále popsána kontrola samotné policie, činnost odboru vnitřní kontroly s uvedením několik názorných příkladů porušení etického kodexu ze strany policistů a způsob jejich následného potrestání a také činnost Generální inspekce bezpečnostních sborů se zprávami o jejich činnosti za rok 2012 a 2013.

V praktické části, ve které je zmíněn i primární cíl bakalářské práce byla za účelem shromažďování informací užitá dotazníková technika. Tato dotazníková technika je zaměřena na samotné policisty sloužící v Ústeckém kraji, kteří byli zcela anonymně dotazováni na znalost Etického kodexu Policie České republiky a jeho dodržování v praxi. Při zpracování dotazníku je především vycházeno ze samotného Etického kodexu Policie České republiky.

V teoretické části byly využity metody:

„Analýza dat“ – „je metoda sběru dat, která představuje vyhledávání vhodných dokumentů a literatury, ze které chceme získat informace o daném jevu a zkoumané problematice. Lze ji kombinovat s jakoukoliv jinou metodou získávání dat, např.

s rozhovorem či pozorováním. Vyhledané podklady jsou dále podrobeny obsahové analýze, jež zahrnuje jak kvantitativní, tak i kvalitativní analýzu dat.“¹

„**Syntéza**“ – „je myšlenkové spojení poznatků a informací získaných analytickými metodami v celek. Je základem pro pochopení vzájemné souvislosti jevů. Syntéza je sumarizací poznatků vedoucí k získání nových poznatků, vztahů a zákonitostí ve kvalitativně vyšší úrovni, což vede k objasňování nových nebo dříve nedefinovaných vztahů a zákonitostí.“²

V praktické části byla užita metoda „**Dotazníková technika**“ – „tím je rozuměno shromažďování informací od dotazovaných osob (respondentů) přičemž cílem je hromadné získávání údajů. Objektívni výsledek závisí na teoretické bázi, z níž tazatel vychází a z vědecké hypotézy, která je určujícím podkladem ke stylizaci otázek. Samotný dotazník je tvořen ze dvou částí a to je: OTÁZKA=POLOŽKA a ODPOVĚĎ. Dotazovaná osoba (respondent) má v dotazníku označit tu položku (odpověď), která je identická s jeho názorem nebo v rámci možností výběru určit míru souhlasu či nesouhlasu. Zadávání dotazníku se nazývá administrace a každý dotazník musí mít proporcionální, logicky a obsahově promyšlenou strukturu.“³

¹ *Klinika adiktologie: Analýza dokumentů jako evulační nástroj*. [online]. [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <593\3884\Analýza-dokumentu-jako-evulacni-nastroj>.

² *LORENC.INFO: Závěrečné práce – metodika*. [online]. [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <<http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>>.

³ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2007, s. 22-23

2 Etika

Název etika pochází z řeckého slova ETHOS, což v překladu znamená mrav. Stejný význam pochází rovněž z latinského jazyka, kde termínem MOS je označována morálka. Z etymologického hlediska jsou etika a morálka synonyma. V běžném pojetí se etika užívá pro určitou vědní disciplínu, především v části praktické filozofie, kdy řeší problém mravního dobra.⁴

Etika je tedy věda, která vznikla jako součást filozofie. Rozdíl mezi filozofií a etikou spočívá především v tom, že filozofie se ptá především otázkou: Proč? Jak?, tj. jedná se o sféru mimosmyslovou. Mezi základní otázky filozofie patří především: Jak vznikl svět? Kdo jej stvořil a kdo stvořil nás?

Naopak tomu řeší etika praktické otázky života: Co a jak máme dělat, jak se máme chovat, co je dobré a co špatné.

V současné době se etikou zpravidla rozumí:

- vědní disciplína, která se zabývá morálními a mravními problémy (též chápána jako disciplína filosofická);
- disciplína zkoumající vybrané hodnoty, normy, principy a povinnosti, jejichž cílem je přispívat k formování typu chování, rozhodování a jednání, žádoucího pro určitou profesi (tzv. profesní etika, policejní etika, lékařská etika apod.).

Etika by měla obsahovat, ať ve svém širším či užším pojetí:

- výklad hodnotového systému, tj. nauku o dobrech jakožto účelech jednání neboli aspekt axiologický;
- výklad obecného nebo specifického charakteru tzv. povinování – tedy nauku o mravních normách, regulujících uskutečňování zmíněných hodnot neboli aspekt deontologický;

⁴ BÍLÝ, J. *Základy etiky, estetiky a regionalistiky*. Praha: Eurolex Bohemia s.r.o., 2005, s. 11.

- definování optimálních způsobů osvojování norem jedincem – nauku o ctnostech neboli aspekt behaviorální či pragmatický.⁵

Podle Mel Thompsona⁶ rozlišujeme čtyři základní přístupy etiky:

- **deskriptivní** etika popisuje mravní rozhodnutí, skutky a hodnoty, které zastává určitá lidská společnost. Můžeme nejen pospat to, co lidé dělají, ale můžeme také objektivně popsat důvody, které tyto činy vysvětlují. Klíčovým prvkem je ale skutečnost, že se nesnaží zjišťovat, co je a není správné. Popisuje pouze danou situaci.
- **normativní** etika zkoumá normy, jimiž se ve svém mravním rozhodování lidé řídí. Zabývá se otázkami deontologickými, tedy otázkami týkající se povinností co by člověk měl dělat a axiologickými, které se týkají hodnot např.: co utváří život dobrým. Deskriptivní etika by tak například uvedla pouze počet potratů v České republice, ale etika normativní se ptá: „Zda je vůbec správné na potrat jít“.
- **mateatika** je zaměřena na diskuzi neboli problematiku jazyka, kterým o morálce hovoříme a jak lze tento jazyk odůvodnit. Na místo jednoduché otázky: „Je toto správné?“ se filozofové začali ptát: „Co znamená, když řeknu, že je něco správné?“ Mateatika tedy představuje snahu zjistit, co lidé svými výroky míní. Jedná se především o problematiku morálního diskursu.
- **aplikovaná** etika je nejdůležitější a nejnaléhavější částí etiky samotné. K nejdůležitější oblastí aplikované etiky dnes patří etika života a smrti, lékařská etika, právní etika, obchodní etika a jiné. Aplikovaná etika zkoumá rozhodnutí v dané oblasti života z hlediska teorií etiky.

⁵ NESVADBA, P. *Filosofie a etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 197.

⁶ THOMPSON, M. *Přehled etiky*. Praha: Portál, 2004, s. 11-13.

Podle E. Radvana⁷ je v Etice uváděno několik funkcí:

- **funkce gnoseologická**, která zkoumá dějiny etických teorií a přiblížení výkladů důvodů morálky;
- **funkce hodnotící**, která spočívá v hodnocení dřívějšího či současného jednání jednotlivců, vztahů mezi nimi, společenské poměry, konflikty, instituce atd., z hlediska mravních hodnot a určených mravních, nebo posuzování hodnot a závazků z pozice mravních idejí a ideálů, kdy tyto jsou vizí o mravně dokonalém člověku a společnosti;
- **funkce normativní**, která je tvorbou etických norem usměrňující chování lidí;
- **funkce regulativní**, která se týká nejen povinností člověka ve vztahu k sobě samotnému (péče o zdraví, odpovědnost za narození zdravých dětí a jiné), ale i k jiným lidem (závazkům k přátelům, rodině, dětem). Rovněž i povinnosti vůči živé a neživé přírodě. Eticky jsou také regulovány vztahy člověka a společnosti a jeho profesního chování a jednání;
- **funkce výchovná**, která je naplňována pěstováním ctností vedoucích k mravní dokonalosti člověka, mravní povinnosti a jeho odpovědnosti, abychom jednali jako rozumné a svobodné bytosti.

2.1 Vývoj etiky a moderní etika

Abychom o etice získali ucelenou představu, je potřebné zaměřit se na její klíčové body z hlediska historického přehledu vývoje etiky v západním myšlení. Mel Thompson⁸ shrnuje historicky vývoj etiky do následujících bodů.

Prvním zmínkou o etice je již ve starověkém Řecku, především ve spisech Platóna a Aristotela. V těchto najdeme diskusi o tom, v čem spočívá dobrý život, o

⁷ RADVAN, E. *Úvod do filosofie a etiky*. Brno: IMS, 2011, s. 137-141.

⁸ THOMPSON, M. *Přehled etiky*. Praha: Portál, 2004, s. 13-14.

ideálních vlastnostech, které by měl člověk mít, a o vztahu mezi ctností a hledáním štěstí.

Aristotelovu myšlenku se pokusil pomocí Přirozeného zákona sloučit Tomáš Akvinský, který tvrdí, že všechno by mělo spět ke svému účelu a cíli, a křesťanskou nauku, podle které jsou všechny věci stvořeny Bohem s cílem získat ucelený přehled o tom, co lze považovat za přirozené a správné.

V pozdější době se setkává s etikou podle Angličana Thomase Hobbesa, podle kterého by měla být etika postavena na smluvní dohodě mezi lidmi. Hobbes tvrdil, že člověk v zájmu svého přežití je nucen vytvářet stát, aby byl zachován mír ve společnosti.

Mezi další myslitele, kteří se v 18. a 19. století zabývali etikou, patří například Fridrich Nietzsche a Jean Paul Sartre. Tito zkoumali etiku ve světle vývoje jedince nebo osobních otázek, které si lidé kladou. Etika není objevena, my ji vytváříme vlastními rozhodnutími.

Ve 20. století etiku formovaly spory o tom, zda má etický jazyk význam. Někteří myslitelé vnímali etiku jako možnost skrytého způsobu, jak vyjadřovat vlastní preference nebo dávat rozkazy. V posledních třech desetiletích 20. století zaznamenala etika oživení o aplikovanou etiku, teorie smlouvy a ctností s přezkoumáním dřívějších etických sporů.⁹

Mezi další dělení etiky, které můžeme zmínit je tzv. moderní etika. Tuto dělíme podle L. Adamové¹⁰ na níže uvedené druhy:

- **HEDONISMUS** je etické učení, podle něhož je cílem člověka co největší slast, respektive štěstí, které ovšem může být pojímáno různě. Je to touha, která se snaží vyhnout negativním prvkům a uspokojit pozitivní pocity;
- **EUDAIMONISMUS** je etické učení, podle něhož je cílem blaženost, která se zakládá na dosahování nejvyššího dobra;

¹⁰ ADAMOVÁ, L. *Základy společenských věd*. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2007, s. 129-130.

- **UTILITARISMUS** navazuje na etiku citu novověkého empirismu. Za mravné je považováno to, co není užitečné jen pro jedince, ale pro větší počet lidí;¹¹
- **PRAGMATISMUS** je etika, u které o morálnosti rozhodují výsledky jednání. Dobrý výsledek tedy ospravedlňuje kroky k jeho dosažení;¹²
- **ETIKA AUTONOMIE** vychází z autonomie svědomí a svobody. Zdůrazňuje, že morální je jen to, co vychází z upřímného přesvědčení;
- **EXISTENCIALISMUS** je etika, u které je vše dovoleno. Člověk sám rozhoduje o tom co je morální a určuje hodnoty, ale za vše je absolutně zodpovědný;
- **KANTOVA ETIKA** podle Immanuela Kanta považuje za dobré jednání to, jehož účelem je dobro samotné. Když nemá být motivem našeho jednání odměna či trest, stává se jím příkaz neboli imperativ. Autoritou je tedy rozum, který v člověku formuluje mravní zásady – takovým to zákonem je kategorický imperativ: „Představ si, že by to tak dělali všichni“;
- jako posledním druhem moderní etiky můžeme uvést **ETIKU ODPOVĚDNOSTI**, podle které v každé situaci záleží pouze na nás, co budeme dělat a proto musíme čelit také následkům, které nastanou – např. rodičovská odpovědnost.¹³

2.2 Morálka, mravnost, svědomí a zdvořilost

Dalším pojmem, který úzce souvisí s etikou, je **morálka**. Pro někoho jsou to synonyma, ale pro někoho je etika věda zabývající se teorií a morálka naopak praxí.

Pojem morálka pochází z latinského slova „mos“, což v překladu znamená vůle, předpis, mrav. Dle různých autorů filosofické a etické literatury je morálka chápána

¹¹ *E-learningová podpora mezioborové integrace výuky tématu vědomí na UP Olomouc: Etika.* [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <<http://pfyziollfup.upol.cz/castwiki/?p=2602>>.

¹² *Vše co student potřebuje vědět: Etika, základní etické kategorie.* [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <<http://www.studentske.cz/2007/08/30-etika-zkladn-etick-kategorie.html>>.

¹³ *EUAGENCY: Etika.* [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <<http://www.euagency.cz/poradna/etika>>.

jako soubor hodnot, principů, norem a ideálů, který specifikuje co je pro společnosti či určitou sociální skupinu dobré. Jedná se tedy o souhrn společenských pravidel, které nám říkají, co se v dané společnosti dělá a nedělá. Morálka jednotlivce vzniká v jeho individuálním vývoji a tento proces je z hlediska psychologického a sociologického nazýván sociálním učením. Jeho výsledkem jsou individuální vzorce morálního chování, regulovaného svědomím.

Mravnost se v českém jazyce používalo jako synonymum pro morálku. Slouží tedy především k označení chování a jednání lidí z hlediska jeho vztahu k obecně platným morálním hodnotám a normám.¹⁴

Svědomí je možno charakterizovat jako hodnocení lidského jednání, kdy předpokládá, že jedinec dospěl k užívání rozumu a pozná rozdíl mezi dobrem a zlem. Tím lze předpokládat, že:

- každý jedinec nějak ví, co se považuje za dobré a co za špatné, alespoň ve všeobecném pojetí. Ovšem mohou zde být jedinci, kteří mají o dobrou a zlou zcela rozdílné názory;
- každý rozhodně ví, že dobro je nutno konat a musí být vykonáno, kdežto zlo nekonat. Jde tu o stav vědomí, že mravní nárok dobra má povahu nepodmíněné závaznosti.¹⁵

Zdvořilost stejně jako slušnost v rámci etického jednání spolu úzce souvisí. Slušnost, je postoj člověka, jeho vnitřní ustrojení, je to kategorie etická. Podle Jiřího Stanislava Guth-Jarkovského je slušnost blahovlnné a dobrotivé smýšlení člověka vždy hotového k jistým obětem a sebezapření. Naopak zdvořilost je uvědomělým vnějším výrazem slušnosti. Slušnost může být člověku dána, zdvořilosti je nutné se naučit. Základem slušnosti je tedy úcta a ohleduplnost k lidem ve svém okolí, včetně úcty k sobě samému. V případě zdvořilosti má tato cenu pouze tehdy, je-li výrazem vnitřní slušnosti (dobré vůle jedince), jinak se stává společenskou přetvářkou.

Guth-Jarkovský formuluje hlavní zásady zdvořilosti ve Společenském katechismu následovně:

¹⁴ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 11-12.

¹⁵ ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*. Přel. Šprunkl K. Praha: Academia, 1994, s. 14.

- být zdvořilým i vůči nezdvořilým; zdvořilé slovo působí i na hrubého člověka a nezřídka mění i jeho smýšlení;
- být zdvořilým v hádce, při důtkách, trestech, čím zdvořileji, při tom vážně a přísně si v té příčině vedeme, tím jsou naše slova účinnější;
- být zdvořilým zejména vůči podřízeným, nižším a prostším; zdvořilost sluší vznešenému a překlene propast, která bohatého dělí od chudého, představeného od podřízeného.¹⁶

2.3 Profesní etika

Pod pojmem profesní etika si představujeme etická pravidla, kterými jsou upraveny pravidla chování a jednání jedinců v různých oborech lidské činnosti. Nejčastěji je profesní etika definována jako soustava vybraných hodnot, norem, principů a povinností, kdy posláním je přispívat k formování určitého typu chování, rozhodování a jednání, které je žádoucí pro danou profesi.

Systém každé profesní etiky by měl obsahovat následující aspekty:

- aspekt axiologický, kdy specifikace systému klíčových morálních hodnot a principů, odpovídá dané profesi;
- aspekt deontologický, který obsahuje objasnění specifického charakteru mravních norem, jimž podléhá uskutečňování morálních hodnot a principů;
- aspekt behaviorální, který obsahuje definici optimálních způsobů internalizace (zvnitřňování) těchto norem jedincem.

Každá soustava profesní etiky by tedy měla obsahovat etické hodnoty a normy, na nichž stojí společenská zakotvenost dané profese, zdůvodňovat tyto hodnoty a efektivní cestou zajistit jak tyto hodnoty dodržovat. U spousty profesí se k zajišťování

¹⁶ Příručka společenské etiky. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/el/1423/jaro2011/ENS105/Prirucka_spolecenskeho_chovani.pdf>.

dodržení těchto hodnot užívají tzv. Etické kodexy, které upravují vnitřní řád v zaměstnání jedince.¹⁷

Hlavním úkolem profesní etiky je co nejúspěšněji a nejefektivněji sloužit k plnění profesionálních úkolů. Je potřebné a žádané, aby se v pracovnících vypěstovala schopnost samostatné etické orientace v chování, při volbě prostředků a metod k dosažení cílů.¹⁸

2.4 Policejní etika

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím hlavním úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.¹⁹

K 1. září 2014 bylo u Policie České republiky ve služebním poměru 39 331 osob a dále 9 280 osob v pracovním poměru u Policie České republiky.

Podle Z. Herzogové²⁰ je policejní etika autonomní disciplínou, která má svůj vlastní předmět zkoumání, který se utváří v kontextu s praktickými problémy policejní praxe. Zachovává si přitom vazbu na obecnou (filosofickou) etiku, od níž požaduje zdůvodnění morálních principů a norem, které přesahují smysl bezprostřední praxe. Na druhé straně je obecná etika vystavena nutnosti přemýšlet, kriticky zhodnotit všeobecné pojmy jako norma, povinnost, odpovědnost, spravedlnost atd. mimo jiné též v konfrontaci s praktickými problémy policejní profese. Policejní etika má interdisciplinární charakter, utváří se na základě dialogu sociální filosofie, obecné etiky,

¹⁷ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 149-150.

¹⁸ *Sociální práce s lidmi s duševním onemocněním*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<https://books.google.cz/books?id=BLNaAgAAQBAJ&pg=PA50&lpg=PA50&dq=%C3%BAkolem+profesn%C3%AD+etiky&source=bl&ots=vCRPJC5ioU&sig=E31KkQEQNsrif4yE28XW7CkOGmg&hl=cs&sa=X&ei=XXmlVK6zIvtUsrWgaAL&ved=0CCAQ6AEwAA#v=onepage&q&f=false>>.

¹⁹ *Policie České republiky*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>.

²⁰ HERZOGOVÁ, Z. *Policejní etika*. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, s. 114.

filosofie práva, kriminologie, sociologie, psychologie apod. a je též v úzkém kontaktu s policejní praxí.

V současné době význam a potřeba rozvíjení etického rozměru osobnosti policisty vzrůstá. Nejde jen o velké kauzy typu CzechTek a podobně, ale jde o to, že na výkon policejní služby v současném demokratickém právním státě jsou kladeny požadavky kvalitativně zcela jiného typu, než je obvykle ve státě totalitním.

Hlavní podněty pro konstituování a další rozvoj policejní etiky jsou:

- hlubší integrace České republiky do euroatlantických struktur;
- nárůst profesionality policistů;
- narůstající složitosti vlastních policejních činností;
- komplikovanost, kterou u Policie ČR přináší souběh nároků na kvantitu a současně kvalitu;
- radikální nárůst sociální, etnické, kulturní, náboženské, jazykové aj. heterogenity prostředí, ve kterém působí.

Mezi hlavní cíle policejní etiky patří:

- vymezení etických hodnot, žádoucích pro optimální vývoj policie;
- vymezení etických norem, žádoucích pro optimální vývoj policie;
- hledání a ujasňování etických aspektů rozhodujících policejních činností;
- vytvoření základu pro praktické rozhodování policistů v konkrétních situacích a to především při řešení morálních dilemat;
- formování východiska pro adekvátní sebeuvědomění, sebehodnocení i sebeovládání policistů;
- prohloubení morální odpovědnosti každého policisty vůči společnosti, kolegům, nadřízeným i sobě samým;
- založení potřeby etického tázání do systému etického vzdělávání policistů.²¹

²¹ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 152-153.

2.5 Etika u Policie České republiky

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“²²

Samotné etické zásady jsou uvedeny již ve služebním slibu příslušníků Policie České republiky, kteří souhlasí s jejich hodnotami již při samotném podepsání tohoto slibu. Pokud by budoucí policista tento služební slib odmítal podepsat a nesouhlasil by s jeho zněním, kdy v tomto je zjevně uvedeno základní etické chování a to tak, že se bude vždy a všude chovat tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru Policie České republiky, tak pracovní poměr nevznikne, byť by úspěšně zvládl veškeré vstupní testy související s výkonem tohoto povolání (lékařská prohlídka, fyzické testy, psychické testy).

Další nedílná součást, která souvisí s etickým chováním policisty je obsažena v samotném zákoně číslo 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Konkrétně máme nyní na mysli část třetí, a to sice základní povinnosti příslušníka bezpečnostních sborů a omezení některých jeho práv. Dle § 45 jmenovaného zákona jsou uvedeny základní povinnosti příslušníka:

- dodržovat služební kázeň, která spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z příslušných právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů;
- zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu zájmů služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby. Především to znamená nezneužívat ve svůj prospěch či jiných osob informace získané v souvislosti s výkonem služby. Příslušník rovněž nesmí přijímat v souvislosti s výkonem služby dary nebo jiné výhody;

²² Policie České republiky: Služební slib. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/sluzebni-slib.aspx>>.

- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se příslušník dozvěděl při výkonu služby. Toto neplatí ale v případě, že byl příslušník této povinnosti zproštěn služebním funkcionářem, tedy ministrem vnitra České republiky;
- prohlubovat svoji odbornost, fyzickou a psychickou zdatnost potřebnou pro služební místo, na kterém je příslušník zařazen. Příslušník je též povinen podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem;
- dodržovat pravidla služební zdvořilosti;
- poskytovat bezpečnostnímu sboru Policie České republiky osobní údaje potřebné pro rozhodování ve věci služebního poměru a pro plnění povinností bezpečnostního sboru;
- vykonávat službu tak, aby nebyla ovlivňována jeho politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením. Příslušník dále nesmí být členem žádné politické strany nebo politického hnutí ani vykonávat činnost v jejich prospěch. Volební právo příslušníka, které je zmíněno i v Listině základních práv a svobod, tím není dotčeno. Právo volit je zajištěno každému občanovi staršímu 18 let;
- v dalším bodě je příslušník povinen nahlašovat svému vedoucímu příslušníkovi závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby. Dále je povinen nahlásit i skutečnost, že byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, bez zbytečného odkladu
- chovat se a jednat i v době mimo službu tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. To znamená nenarušovat veřejný pořádek a v případě zjištění, že je veřejný pořádek porušován občanem, tak musí učinit nezbytné kroky k jeho zamezení. V případě neschopnosti zakročit (například ze zdravotních důvodů, či že je příslušník ovlivněn ve volném čase alkoholem) by měl příslušník alespoň neprodleně kontaktovat Policie České republiky na lince 158.²³

Kromě řadových policistů mají povinnosti též vedoucí příslušníci. Mezi jejich povinnosti patří:

²³ ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2003, částka 121, s. 22

- hodnotit výkon služby podřízených příslušníků. Hodnocení obsahuje posouzení odbornosti daného příslušníka, kvalitu plnění jeho služebních povinností a úroveň teoretických znalostí včetně jejich aplikace v rámci přímého výkonu služby. U příslušníka, který je zaměstnán na dobu určitou se provádí jednou ročně a to před konáním služební zkoušky. V případě zaměstnání na dobu neurčitou se hodnocení provádí podle potřeby, nejméně ale jednou za 3 roky. V případě osobní žádosti příslušníka lze provést služební hodnocení nejdříve po uplynutí 6 měsíců od posledního služebního hodnocení;
- náležitě proškolit a vycvičit příslušníky pro výkon služby. V případě železniční policie je tedy povinen zabezpečit proškolení příslušníku a bezpečném vstupu do kolejiště a okolnostmi s tím související;
- oceňování příkladného plnění služebních povinností;
- vyvozovat patřičné důsledky při porušení služebních povinností
- přijímat podněty k odstranění zjištěných závad a nedostatků, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby.

Etika u samotné Policie České republiky je její nedílnou součástí a podílí se na řádném chodu policie samotné. V případě, že by rozkaz vedoucího příslušníka, který má jeho podřízený vykonat byl v rozporu s právním předpisem je příslušník povinen na tuto skutečnost upozornit. V případě trvání vedoucího příslušníka na provedení může příslušník požádat o jeho písemné podání. Daný rozkaz je příslušník povinen splnit a oznámit jej, jakmile to okolnosti dovolí a bez zbytečného odkladu, vedoucímu příslušníkovi toho, kdo takový rozkaz vydal.²⁴

²⁴ ČESKO. *Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2003, částka 121, s. 23

3 Etický kodex a jeho historie

Z výše popisovaného vyplývá, že etický kodex je souhrn morálních hodnot, požadavků a pravidel, které mají podobu norem a principů podle kterých by se měl řídit každý člen organizace, jak ke vztahu k vnitřnímu, tak i ve vztahu k vnějšímu prostředí.

Samotné etické kodexy lze rozdělit do dvou základních skupin a to sice podle jeho obsahu nebo podle subjektu, kterému je etický kodex určen.

Podle obsahu je možné etický kodex rozdělit do tří odvětví:

- Aspirační kodex, který popisuje ideál, ke kterému by mělo směřovat jednání lidí;
- Výchovný kodex, který určuje přesné pokyny jednání lidí s přesnou interpretací a jeho popisem;
- Regulační kodex, ve kterém jsou podrobně rozpracované morální hodnoty.

Další kritériem pro rozdělení etického kodexu je podle subjektu, kterému je určený. Tyto subjekty lze rozdělit opětovně do třech odvětví:

- Firemní kodex, kterým je usměrňováno chování a jednání zaměstnanců v konkrétní organizaci. Tento kodex má různé podoby a cíle;
- Oborový kodex. Tento kodex je určen pro konkrétní obor či odvětví a jeho snahou je minimalizovat nebo eliminovat nevhodné jednání, které by se mohlo vyskytnout při snaze získat konkurenční výhodu;
- Profesní kodex, jehož úlohou je ochrana zájmu sloužící dané profesi, stejně jako veřejné zájmy. Je zde vyžadován vyšší morální standart od svých členů a dodržování jeho morálních hodnot a norem, které jsou ve vyšším postavení, nežli normy platné pro veřejnost.²⁵

Z historického hlediska lze považovat za jeden z nejstarších uznávaných kodexů Desatero Božích přikázání, či dekalog, které vyslechl Mojžíš na hoře Sinaj jako zákon, který byl zapsán Božím prstem na kamenné desky. Tato přikázání jsou v bibli vyjmenována dvakrát a to sice v knize Exodus a dále v knize Deuteronomium.

²⁵ *Etický kodex*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <<http://www.etickykodex.sk/index.html>>.

Souhrnem zní Desatero Božích přikázání následovně:

Já jsem Pán, tvůj Bůh:

- 1. Nebudeš mít jiné bohy mimo mne.
- 2. Nevezmeš jména Božího nadarmo.
- 3. Pomni, abys den sváteční světil.
- 4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil a dobře se ti vedlo na zemi.
- 5. Nezabiješ.
- 6. Nesesmilníš.
- 7. Nepokradeš.
- 8. Nepromluvíš křivého svědectví.
- 9. Nepožádáš manželky bližního svého.
- 10. Nepožádáš statku bližního svého.

Desatero Božích přikázání lze ty dle bodu 4 až 10 považovat za „etický základ“ jelikož je v těchto upraveno mezilidské chování a vztahy. Desaterem se v historii řídila nejedna společnost, která z tohoto vycházela při tvoření i vlastních kodexů a zákonů.²⁶

Podle Mel Thopsona²⁷ existují tři možnosti, které řeší jaký je vztah mezi etikou a náboženstvím:

1. Autonomní. Tj. morálka nebo etika je autonomní, je-li na náboženství nezávislá. Principy jsou tedy odůvodnitelné samotným rozumem či zkušeností bez vztahu k náboženským koncepcím.
2. Heteronomní je morálka, pokud závisí na náboženských přesvědčeních a nestaví pouze na rozumu a zkušenosti, ale byla navržena tak, že staví na náboženských hodnotách a myšlenkách. Z etického hlediska lze říci, že nejsou pojetím osobního pojetí morálky, ale jsou dobrovolně přijaty či nařizovány jedincem jako součást náboženského vyznání.
3. Teonomní. Morálka je teonomní, pokud vychází ze stejného náboženství. Podle věřících vychází teonomní morálka ze základního chápání Boha, aniž by závisela na autoritě církve či náboženské skupiny.

²⁶ *Vira.cz. Desatero Božích přikázání.* [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <<http://www.vira.cz/otazky/Desatero-Bozich-prikazani.html>>.

²⁷ THOMPSON, M. *Přehled etiky.* Praha: Portál, 2004, s. 144.

Ve středověku lze etiku spojit s rytířstvím. V rytíři byl označován statný bojovník v lesklém brnění na mohutném koni, který byl vždy připraven chránit vdovy, sirotky a bojovat proti zlu. Během středověku ale rytíř prošel od svého vzniku několika proměnami. Nejdříve to byl jezdec, bojovník a později byl pod tímto termínem označován vybraný bojovník, ne nutně šlechtic, poctěný pasováním. Vybavení takového rytíře bylo finančně náročné, proto se účast ve vojsku na takovéto pozici stala záhy záležitostí těch nejbohatších feudálů. Vzhledem k tomu, že titul rytíře byl získán pasováním, byl stále více vyhrazen pouze pro šlechtu. K rytířství se také vyjadřovala i církev, která prosazovala myšlenku, že by rytíř měl být i ochráncem katolické církve, účastnit se křížových výprav a být v duchu křesťanské etiky ochráncem slabých, tj. vdov a sirotek. Samotné rytířství tak bylo spíše formou chování, než bojovníka. Součástí rytířské etiky bylo rovněž slušné zacházení se zajatci, kdy bylo zakázáno jejich vraždění, stejně jako byl kladen důraz na platnost čestného slova.²⁸

Dalším z etických kodexů lze označit Hippokratovu přísahu, která je pojmenována podle řeckého lékaře Hippokrata. Přísaha je soubor etických pravidel pro konání lékaře. Na tento text přísahají budoucí lékaři a považuje se za první formulaci lékařské etiky.

„Přisahám při lékaři Apollonu, při Hygieii a Panacei, volám za svědky všechny bohy a bohyně, že ze všech sil a s plným svědomím budu plnit tento slib:

Budu si vážit svého mistra v tomto umění jako svých vlastních rodičů, budu se s ním dělit o svůj příjem, budu mu dávat to, čeho bude mít nedostatek, budu pokládati jeho děti za své bratry pokrevné a ze své strany vyučím je v tomto umění bez odměny a bez závazků. Umožním účast na vědění a naukách tohoto oboru především svým synům, dále synům svého mistra a potom těm, kdo zápisem a přísahou se prohlásí za mé žáky, ale nikomu jinému. Aby nemocní opět nabyli zdraví, nařídím opatření podle svého nejlepšího vědění a posouzení a budu od nich vzdalovati všechno zlé a škodlivé. Nehodlám se pohnouti od nikoho, ať je to kdokoliv, abych mu podal jedu nebo abych mu dal za podobným účelem radu. Nedám žádné ženě vložku do pochvy s tím úmyslem, abych zabránil oplodnění nebo přerušil vývoj plodu. Svůj život i své umění budu ceniti jako posvátné, nebudu dělati operace kamene, a vstoupím-li do domu, vejdu tam pro blaho nemocných, zdržím se všeho počínání nešlechtného, neposkvrním se chlípým

²⁸ *Středověk. Rytířství*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <<http://www.e-stredovek.cz/view.php?cisloclanku=2005082303>>.

*dotekem s ženami, muži, se svobodnými ani s otroky. O všem, co uvidím a uslyším při léčení samém, nebo v souvislosti s ním, zachovám mlčení a podržím to jako tajemství, nebude-li mi dáno svolení k tomu, abych to řekl. Udržím-li pevně a dokonale věrnost této přísaze, buď mi za to dán šťastný život pro všechny časy, kdybych však se proti této přísaze prohřešil, ať mě postihne pravý opak.*²⁹

3.1 Etický kodex Policie České republiky

Budeme-li hovořit o etice a Etickém kodexu Policie České republiky, tak samotní policisté jsou s tímto seznamováni již při přijetí k bezpečnostnímu sboru Policie České republiky. V prvních měsících, kdy policisté studují „základní odbornou přípravu“ na příslušných školách, jsou seznamováni se základními hodnotami uvedenými v Etickém kodexu Policie České republiky.

V rámci výuky jsou policisté také seznámeni se základními povinnostmi dle zákona o Policii České republiky číslo 273/2008 Sb., které popisují:³⁰

§ 9 Zdvořilost – hovoří, že policista či zaměstnanec jsou povinni při plnění úkolů policie dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní;

§ 10 Iniciativa – v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti je policista ve službě či zaměstnanec v pracovní době provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout takové opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil. Tato povinnost platí rovněž i v době mimo službu. V případě, že policista provádí jiný úkon – operativně pátrací činnost, pronásledování pachatele trestného činu, zakročuje pod jednotným velením apod., nemá povinnost provést úkon, jestliže jeho porušení nebo nedokončení by mělo zřejmě závažnější následky než nesplnění těchto povinností. Policista rovněž nemá povinnost provést úkon, jestliže je zdravotně nezpůsobilý, je pod vlivem alkoholu, k provedení úkonu nebyl odborně vyškolen nebo nemůže daný úkon či jiné opatření úspěšně dokončit.

²⁹ Česká lékařská komora. Hippokratova přísaha. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <http://www.clkuo.cz/dokumenty/prolekare/hipokratova_prisaha.htm>.

³⁰ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4087-4088

§ 11 Přiměřenost postupu – v tomto paragrafu se hovoří o tom, že policista či zaměstnanec policie jsou povinni dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma. Dále musí postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, proti kterým zákrok směřuje, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

§ 12 Prokazování příslušnosti – každý policista je povinen prokázat svou příslušnost k policii stejnokrojem, služebním identifikačním číslem na viditelném místě či služebním průkazem nebo odznakem policie. V případě, že během úkonu není umožněno prokázání příslušnosti policisty k policii, prokáže policista svou příslušnost ústním prohlášením „policie“. Brání-li povaha nebo okolnosti tomuto prokázání, prokáže se policista, jakmile to okolnosti dovolí. Prokázat příslušnost nemusí ten policista, který svou příslušnost oprávněně zastírá.

§ 13 Poučování – policista je povinen před provedením úkonu poučit dotčenou osobu, které se úkon týká o jejích právech a povinnostech. V případě, že tomuto poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.

Dříve, než v této kapitole zmíníme samotný Etický kodex Policie České republiky, je nutné seznámit se nejprve s prameny policejní etiky, které se podíleli na vzniku konečné verze Etického kodexu Policie České republiky.

Jako první pramen, který se zabývá policejní etikou, byla Deklarace o policii, která byla přijata rezolucí Rady Evropy č. 690/1979. Tato byla významným přelomem pro veškerou policejní činnost a jsou v ní formulovány základní etické povinnosti policisty.³¹

Za další klíčový dokument lze označit Listinu základních práv a svobod, která byla vyhlášena Českou národní radou jako Ústavní zákon číslo 2/1993 Sb., jako součást ústavního pořádku České republiky. Za princip policejní práce lze označit, že: “Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“³²

³¹ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 206.

³² DAVID, R. *Ústava České republiky – listina základních práv a svobod*. Olomouc: FIN, 1996, s. 52 – 204.

Dalším dokumentem je Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, který přijala Rada Evropy dne 26. listopadu 1987 ve Štrasburku. Tato úmluva pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. ledna 1996.³³ Článek 3 Úmluvy hovoří, že: „*Nikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.*“³⁴

Další nedílnou součástí, která přispěla k tvorbě Etického kodexu Policie České republiky, byl dokument z roku 1989, který byl přijat Mezinárodním sdružením šéfů policie. Tímto sdružením byl přijat Etický kodex policisty. V neposlední řadě se pro českou policii stal rozhodující Evropský kodex policejní etiky, který byl vydán 19.9.2001 jako doporučení Výboru ministrů Rady Evropy pro členské státy.³⁵

Tento kodex je určený pro práci v policejních sborech nebo službách, které jsou kontrolovány nebo řízeny veřejnými orgány a hlavním cílem je dodržování zákona a pořádku ve společnosti. Evropský kodex policejní etiky obsahuje následující body:

- I. Cíle policie
- II. Právní základ policie v právním státě
- III. Policie a systém trestního soudnictví
- IV. Organizační struktura policie
- V. Směrnice pro činnost policie
- VI. Zodpovědnost a kontrola policie
- VII. Výzkum a mezinárodní spolupráce.³⁶

Před samotným vytvořením Etického kodexu Policie České republiky byl ještě vytvořen projekt PHARE 2001 a projekt sebepoznání EFQM. V rámci projektu EFQM pocítila policie nedostatek firemní kultury, zejména pak absenci etického kodexu, kterým by se upravovalo chování a základní povinnosti policisty. Na samotném vytvoření Etického kodexu se podíleli externí členové z Ministerstva vnitra, Policejní akademie České republiky, středního školství i nevládních organizací. Jako předlohou pro tvorbu Etického kodexu Police České republiky se stal Evropský kodex policejní

³³ *Vláda České republiky. Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání.* [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/dokumenty/zpravy-plneni-mezin-umluv/evropska-umluva-o-zabraneni-muceni-a-nelidskemu-nebo-ponizujicimu-zachazeni-nebo-trestani-17701/>>.

³⁴ HUBÁLKOVÁ, E. *Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika.* Praha: Linde, 2003, s. 94

³⁵ NESVADBA, P. *Policejní etika.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 207.

³⁶ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex policie České republiky,* SPŠMV Praha, Praha 2005, s. 9-13.

etiky a etický kodex britské královské jízdni policie. Konečná verze Etického kodexu Policie České republiky byla předložena v listopadu 2004. Samotný Etický kodex Policie České republiky byl vydán rozkazem policejního prezidenta dne 21. ledna 2005.³⁷ Opětovně byl Etický kodex Policie České republiky vydán v mírně pozměněné podobě rozkazem policejního prezidenta ze dne 2.1.2009 o profesní etice Policie České republiky.³⁸

Samotný Etický kodex Policie České republiky je rozdělen na pět částí. Nejdříve je zaměřen na samotné cíle Policie České republiky, dále se zabývá základními hodnotami Policie České republiky, jaký je závazek Policie České republiky vůči společnosti, závazek vůči ostatním příslušníkům policie a v poslední části je etický kodex zaměřen na to, co je osobním a profesionálním přístupem příslušníka Policie České republiky.

Etický kodex Policie České republiky³⁹ začíná úvodním prohlášením:

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

V první části Etického kodexu jsou uvedeny cíle Policie České republiky:

- a) chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,*
- b) prosazovat zákonnost,*
- c) chránit práva a svobody osob,*
- d) preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,*
- e) usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.*

Při tvorbě této části bylo vycházeno z Evropského kodexu policejní etiky. Rovněž lze v uvedených cílech rozpoznat i úkoly Policie České republiky, které se objevují v zákoně o Policii České republiky a to konkrétně v § 2.

³⁷ DOLISTA, J. *Profesní etika*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2007, s. 108-109.

³⁸ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 209.

³⁹ Příloha č. 2

V druhé části Etického kodexu jsou uvedeny základní hodnoty Policie České republiky:

a) profesionalita,

b) nestrannost,

c) odpovědnost,

d) ohleduplnost,

e) bezúhonnost.

V této části je vyjmenováno pět základních hodnot policie, kterými by měl disponovat i každý policista. Do této části by jistě bylo vhodné přidat i bod „iniciativa“. Sice je tento bod řešen v zákoně o Policii České republiky v § 10, nicméně by měla být dle mého názoru i součástí samotného Etického kodexu Policie České republiky.

Základní hodnoty policie lze podle Petra Nesvadby⁴⁰ definovat následovně:

- Profesionalita - profesionálním přístupem je jednak osobní odpovědnost za morální úroveň a svůj profesionální výkon a také chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.
- Nestrannost – policie musí poskytnout každému stejný přístup ke svým službám a zároveň nikdo nesmí bránit policii při výkonu jejich zákonných povinností či odmítnout se zákonným příkazům. Policista ve službě by měl vystupovat vyrovnaně a bez předsudků vůči občanům. Je nežádoucí, aby policista pokutoval za dopravní přestupek jinak řidiče, který je bílé pleti a jinak řidiče, který je například Rom nebo Ukrajinec.
- Odpovědnost – odpovědnost znamená umět dát odpověď. Policista je povinen za všech okolností prosazovat zákon, a to nikoli jakýmkoliv prostředky, nýbrž přiměřenými. Na policistu je kladen důraz vlastního uvážení při reagování na situace, které vznikají při výkonu služby.

⁴⁰ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 213-220.

- Ohleduplnost – ohleduplností rozumíme především neemoční profesionální a rozhodné vystupování především v situacích, kdy je zasahováno do lidských práv a svobod. Policista by se měl naučit rozumět svému prožívání vzniklé situace, dokázat je označit a pracovat s ním.
- Bezúhonnost – Morální bezúhonností se rozumí soulad morálního svědomí policisty, jeho morálních hodnot, principů a zásad s jeho lidskými a občanskými právy a demokratických společenských zásad a také soulad jeho svědomí a rozumu.

Ve třetí části Etického kodexu Policie České republiky je uveden závazek policie vůči společnosti a tím je:

a) prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,

b) chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,

c) uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,

d) při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,

e) používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,

f) nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,

g) zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,

h) zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,

i) zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.

Tato třetí část Etického kodexu Policie České republiky je zaměřena především na prosazování zákonitosti a to i ve spolupráci s různými institucemi. Policista by se měl chovat reprezentativně a měl by disponovat rovným přístupem ke všem občanům bez ohledu na jejich pohlaví, náboženské vyznání či rasu. Zbraň a donucovací prostředky by měl policista užít pouze v mezích stanovených zákonem. V případě, že omezí nějakou osobu ze zákonných důvodů, tak s touto musí jednat humánně. To znamená neponižovat lidskou důstojnost osob. V neposlední řadě je kladen důraz na policistu, pokud se dozví o informacích během výkonu služby, tak o těchto musí zachovat mlčenlivost, která je upravena v § 115 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky. Na závěr je v této části uvedeno, že každý policista by se měl zdržet jakéhokoliv korupčního jednání a nepřijímat žádné dary či výhody.

Ve čtvrté části Etického kodexu Policie České republiky je uveden závazek vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky a tím je:

a) usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,

b) dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,

c) netolerovat ani nekryt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

Čtvrtá část kodexu je zaměřena na vzájemnou spolupráci mezi pracovníky a jejich rovný přístup k ostatním. Na pracovišti by nemělo docházet k šikanování, fyzickým či psychickým útokům a rovněž ani nikdo by si toto neměl k jinému dovolit. Dále je v této části zmíněna i nulová tolerance páčání trestné činnosti či protiprávního jednání ze strany příslušníků Policie České republiky. V případě takového jednání je vytvářen právě zmiňovaný náhled neprofesionality na samotnou Policii České republiky jako takovou.

V posledním pátém bodě Etického kodexu Policie České republiky je uvedeno, co je osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky a to je:

a) nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,

b) chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

V této části jak je již zmíněno je každý příslušník povinen nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a chovat se bezúhonně jak ve službě tak i mimo ni. Je zde poukazováno na důstojnost ve věci reprezentace Policie České republiky.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

Na konci Etického kodexu Policie České republiky je zmíněno postavení příslušníka vůči společnosti. Policisté si během výkonu zaslouží úctu, respekt a podporu veřejnosti.

Jak již bylo zmiňováno, Etický kodex je v podstatě pouze souhrn pravidel popisujících chování, které očekává zaměstnavatel od svých zaměstnanců. Je to rovněž vzkaz i pro další subjekty, kterým jsou ukazovány hodnoty, jaké od daného subjektu může člověk očekávat. Etický kodex Policie České republiky má mezi policisty jak příznivce, tak i odpůrce. Někteří souhlasí s výše uvedeným zněním a pro druhé je to pouze příležitost zaměstnavatele vést proti policistům disciplinární řízení při nějakém porušení. V případě opakovaných porušení by pak mohlo dojít i k rozvázání pracovního poměru.

4 Kontrola policie a příklady porušení Etického kodexu policisty

V následující kapitole budou zkráceně popsány dějiny policie a četnictva na našem území, vznik současné Policie České republiky a možností její kontroly s uvedením několika příkladů porušení (protiprávního jednání) Etického kodexu Policie České republiky.

4.1 Dějiny policie a četnictva na našem území 1526 – 1918

Z pohledu historie dobře víme, že v minulosti lidé vedli časté boje mezi národy z důvodů zachování svých rodů a ochrany svého území a majetku. Z tohoto důvodu panovníci, králové a podobně budovali na svém území silná vojska před nebezpečím hrožících útoků a válek ze strany nepřátel. Jednalo se především o ochranu ze strany vnějšího ohrožení, nicméně tato vojska plnila úkoly, i co se vnitřní ochrany týče.

Bohužel na rozdíl od vojenských organizací se ve starých spisech nenachází dostatečné informace o starověkých policiích. Informace o těchto institucích se začínají objevovat až v antických státech, kdy ve 4 století př.n.l. se v Athénách objevují zápisky o tzv. skytzích lučištnících, kteří konali pořádkovou službu. Ve starém Římě se naopak objevují městské „kohorty“ i městské hasiče konající hlídkovou službu. Trvalo ale mnoho staletí, než se vyvinuli moderní bezpečnostní složky.⁴¹

Na území dnešní České republiky vznikly v období 1526 až 1918 dvě bezpečnostní složky a to Policie a Četnictvo.

Vzorem pro výkon policejní činnosti neboli jednotného systému se stala v roce 1776 vídeňská policie, podle které byly později zřizovány bezpečnostní složky v dalších městech. Vstupní požadavky na nové policisty v tehdejší době nebyly příliš vysoké. Muž, který se chtěl stát policistou, musel být svobodný, bezúhonný, schopný pěšího pochodu a výkonu strážní a hlídkové služby. Potřebný věk nebyl konkrétně vymezen, dle nepřijatého návrhu měli být těmito mužům v rozmezí 25 až 40 let. Rovněž měli být

⁴¹ Macek, P., Uhlíř, L., *Dějiny Policie a Četnictva I.* Praha: Themis 1997. s. 10-11.

schopni částečného čtení a psaní. Tímto bylo dáno najevo, že k výkonu tohoto povolání je alespoň potřeba minimálního odborného vzdělání.

Policejnímu ředitelství bylo podřízeno několik místních komisařství a těm zase podlily strážnice. V čele vídeňského policejního ředitelství stál policejní prezident a v čele ostatních ředitelství policejní ředitelé. V polovině 19. století byly v působnosti policejních úřadu tyto úkoly:

- předcházet a bránit zákonnou cestou všem nebezpečím, ohrožujícím panovníka, císařský dům, zákonný řád, blaho státu a jednotlivce;
- udržovat veřejný řád a pokoj ve svém obvodu;
- překazit útoky na pokoj a řád a poškození osob i vlastnictví, ať už k němu došlo náhodou či úmyslnou nebo neúmyslnou lidskou činností;
- činit přítrž narůstající škod při narušení řádu a bezpečnosti a zároveň odstraňovat škodlivé následky;
- pátrat po rušitelích zákona, zadržet je a předat je povoláním úřadům.

Kompetence těchto jednotlivých policejních ředitelství byly upraveny individuálně, ale v podstatě stejným způsobem.⁴²

Na území Habsburské monarchie bylo základem pro vznik četnictva působení četnického pluku v Lombardii. Pluku velel plukovník či podplukovník, který měl k dispozici štáb. Křídla rytmistr, četě nadpraporčík nebo podporučík, sekci strážmistr a brigádě desátník. Četnictvo bylo oproti jiným armádním celkům hlavně v době míru, určeno k vykonávání bezpečnostních funkcí ve prospěch civilní státní správy. V roce 1850 bylo zřízeno celkem 16 četnických pluků, které zajišťovali bezpečnostní službu na území celé Habsburské monarchie. Na českém území existovaly dva pluky. První byl v Čechách a druhý byl na Moravě a ve Slezsku. V jednom četnickém pluku bylo 1 000 mužů. V roce 1854 vzrostl ale počet četnických pluků na 19, kdy celkový počet mužů sloužících v těchto plucích byl zhruba 19 000. V roce 1860 po reorganizaci byl počet pluků snížen z 19 a 10 a na českém území tak zůstal pouze jeden četnický pluk. Po této reorganizaci byly zřizovány četnické stanice, kdy tyto měli být jen v sídlech okresních úřadů. Naopak ve městech, kde obstarávala bezpečnostní službu policie, nemělo nadále působit žádné četnictvo.⁴³

⁴² Macek, P., Uhlíř, L., *Dějiny Policie a Četnictva I.* Praha: Themis 1997. s. 45-52.

⁴³ Macek, P., Uhlíř, L., *Dějiny Policie a Četnictva I.* Praha: Themis 1997. s. 64-79.

4.2 Dějiny policie a četnictva na našem území 1918 – 1939

Československá republika vznikla dne 28. října 1918 za složité situace a během své existence procházela komplikovaným vývojem po bývalé monarchii. K tomuto došlo vyhlášením tzv. recepčního zákona či recepční normou, později zařazený do Sbírký zákonů pod č. 11/1918.⁴⁴

Prvním, kdo se v nově vzniklé republice postavilo do služeb čs. státu, bylo četnictvo v Čechách. Četnictvo v českých zemích bylo podřízeno národnímu výboru již 29.11.1918. V platnosti zůstával i nadále zákon č. 1/1895 z 25.12.1894, podle kterého četnictvo podléhalo ministerstvu pro zemskou obranu. Organizace a struktura čs. četnictva vycházela z rakouského systému. V čele četnictva stál generální velitel četnictva s řídicími orgány Ministerstva vnitra. Nejvyšší byla zemská velitelství a v rámci země působila oddělení a jim podřízená okresní velitelství, kterým podléhaly jednotlivé četnické stanice.

Území okresního četnického velitelství bylo tvořeno obvody jednotlivých četnických stanic. Obvod četnické stanice mohl dosáhnout pouze obce a objekty, které patřily k témuž sousednímu okresu. V čele stanice stál velitel stanice, který měl na starosti její řádný chod, měl na starost vyučování podřízených četníků, kontroloval jejich činnost apod. Postupně se četnictvo ale vyvíjelo, kdy v roce 1922 došlo ke zřízení Četnického oddělení u poznávacího úřadu policejního ředitelství v Praze. Četnické pátrací stanice byly zřízeny v roce 1928 či četnické silniční kontrolní stanice z roku 1935.⁴⁵

Po roce 1918 byla síť státních policejních stanic dosti malá, jelikož výkon policie byl svěřen především obcím. Státní policie existovala pouze na dvou místech a to sice v Praze a v Brně. Rovněž byla také dvě policejní komisařství v Plzni a Moravská Ostrava. V neposlední řadě existovala také pohraniční komisařství Podmokly (dnes součást Děčína), Cheb a Bohumín. Uniformovanou policií disponovalo pouze policejní ředitelství v Praze. V čele těchto policejních úřadů stáli úředníci s právnickým vzděláním či policejní ředitelé nebo správci policejních komisařství. Na konci 20. let vzrostl počet zaměstnanců policie na 7 000 osob a existovalo již 29

⁴⁴ Macek, P., Uhlíř, L., *Dějiny Policie a Četnictva II*. Praha: POLICE HISTORY 1999. s. 9.

⁴⁵ Macek, P., Uhlíř, L., *Dějiny Policie a Četnictva II*. Praha: POLICE HISTORY 1999. s. 52-66.

státních policejních úřadů. Vládní nařízení č. 51/1936 Sb. přineslo v policejní správě změny. Vládní policejní úřady byly povolány:

- pečovat o veřejnou bezpečnost a klid,
- udržovat veřejný pořádek (zejména bdít nad veřejnou mravností),
- mít v evidenci obyvatelstvo a cizince,
- plnit úkoly uložené zvláštními předpisy.

Díky nárůstu kriminality byla v roce 1929 při policejním ředitelství v Praze zřízena Všeobecná kriminální ústředna⁴⁶

4.3 Dějiny policie a četnictva na našem území 1939 – 1945

Dne 15.03.1939 byl učiněn první oficiální krok směřující k vytvoření protektorátu, kdy byl prezident Česko-Slovenské pozván na jednání do Berlína. Hitlerovým dekretem ze dne 16.03.1939 byl vytvořen Protektorát Čechy a Morava. Vojenskou ochranu poskytovalo protektorátu německé vojsko a bývalá čs. armáda byla rozpuštěna. K udržování bezpečnosti a pořádku byla tak určena říšská vláda. Protektorátu bylo povoleno zřízení vlastních sborů pro udržování bezpečnosti a pořádku. Určení organizace, početních sil a výzbroje náleželo říšské vládě.⁴⁷

V čele pořádkové policie stál velitel pořádkové policie u říšského protektora. Po vzniku protektorátu byla zachována stejná struktura bezpečnostních složek, kdy zde existovalo četnictvo, státní policie a obecní policie. V roce 1944 byla poté provedena zásadní změna, kdy tyto složky byly sloučeny v jednu, označovanou jako protektorátní policie, jejíž součástí bylo i hasičstvo z povolání.⁴⁸

⁴⁶ Macek, P., Uhlíř. L., *Dějiny Policie a Četnictva II*. Praha: POLICE HISTORY 1999. s. 21 – 31.

⁴⁷ Macek, P., Uhlíř. L., *Dějiny Policie a Četnictva III*. Praha: Themis 1997. s. 8-9.

⁴⁸ Macek, P., Uhlíř. L., *Dějiny Policie a Četnictva III*. Praha: Themis 1997. s. 56.

4.4 Poválečné období od roku 1945

Po roce 1945⁴⁹ schválila vláda zásady pro vytvoření nového bezpečnostního aparátu. Základem pro novou státoprávní činnost se stal Košický vládní program. Ministr vnitra formuloval směr bezpečnostního sboru následovně:

1. Četnictvo a policii nerozpouštět, ale očistit a ponechat ve výkonu služby;
2. podchytit ozbrojenou část občanstva a snažit se začlenit mladé a schopné lidi do bezpečnostní služby;
3. vytvořit zvláštní pohotovostní jednotky pro příhraniční oblasti.

Ve stejné době v roce 195 existovali v Čechách a na Moravě tři druhy bezpečnostních složek. Patřili sem revoluční oddíly, Závodní milice a policejní a četnický aparát. Následně byl vytvořen nový Sbor národní bezpečnosti a příslušníci byli vybíráni z výše uvedených bezpečnostních složek. K říjnu 1945 měl celý bezpečnostní aparát 34 396 příslušníků. Pro organizování a řízení všech složek vnitřní národní bezpečnosti v Čechách byly vytvořeny zemské odbory bezpečnosti (ZOB)

Organizace těchto odborů byla rozdělena na čtyři oddělení:

- ZOB I – vnitro;
- ZOB II – zpravodajský úsek;
- ZOB III – právní a správní úsek;
- ZOB IV – dopravní úsek.

Složky bezpečnosti byli:

1. Pořádková služba – příslušníci policie a četnictva;
2. Kriminální služba;
3. ZOB II – nová zpravodajská služba;

⁴⁹ *Policie České republiky. Historie policie a četnictva. Poválečné období.* [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-etnictva.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>>.

4. Státní bezpečnost;
5. Pohotovostní pluk a národní bezpečnost.

Na počátku 50 let došlo k rozdělení původního ministerstva na dvě nová. Vzniklo tak ministerstvo národní bezpečnosti a ministerstvo vnitra. Vzhledem k nedostatkům a závažným chybám bylo v rámci reorganizace zrušeno ministerstvo národní bezpečnosti. Počátkem roku 1954 vešla v platnost nová struktura československé bezpečnosti a řídicím orgánem Veřejné bezpečnosti se stala Hlavní správa Veřejné bezpečnosti. Činnost bezpečnosti ovlivnila také územní organizaci státu. Namísto 19 krajů, které byly dále členěny na 306 okresů a 14 807 obcí, bylo nově vytvořeno pouze 10 krajů se 108 okresy a hlavní město Praha s 10 obvody.

Počátkem roku 1964 byla zřizována nová oddělení veřejné bezpečnosti (VB). K jejich úkolům patřilo: zabezpečit veřejný pořádek, ochrana vlastnictví, ochrana života a zdraví občanů apod. Vývoj a činnost Sboru národní bezpečnosti byla ale ukončena revolucí, která započala 17. listopadu 1989.

4.5 Policie České republiky

Policie České republiky je ozbrojeným bezpečnostním sborem České republiky s působností na celém území republiky. Dne 21. června byl schválen zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky Českou národní radou a na jeho základě vznikla 15. července 1991 Policie České republiky. Jako taková vznikla ze složek Sboru národní bezpečnosti (SNB) a stala se všeobecným bezpečnostním sborem České republiky. O 4 měsíce dříve vznikl rovněž ze SNB Policejní sbor Slovenské republiky. Kromě těchto sborů fungovaly v Československu také federální bezpečnostní složky. Nejdůležitějším byl Sbor národní bezpečnosti, který se vznikem Policie ČR stal sborem výlučně federálním. Policie České republiky byla podřízena Ministerstvu vnitra ČR. Vzniklo rovněž Policejní ředitelství s policejním ředitelem podřízeným českému

ministru vnitra. 1. ledna 1993 při vzniku České republiky převzala Policie ČR i agendu zrušeného Federálního policejního sboru.⁵⁰

V současné době je postavení Policie České republiky upraveno zákonem č. 273/2008., o Policii České republiky. Policie je útvar, který slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony. Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra. V současné době má policie celkem 13 útvarů s působností na celém území ČR. Jedná se o:

- Kriminalistický ústav Praha
- Letecká služba
- Národní protidrogová centrála SKPV
- Pyrotechnická služba
- Ředitelství služby cizinecké policie
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
- Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV
- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV
- Útvar pro ochranu prezidenta ČR
- Útvar pro ochranu ústavních činitelů
- Útvar rychlého nasazení
- Útvar speciálních činností SKPV a
- Útvar zvláštních činností SKPV.

Další členění policie je dle územního rozdělení podle jednotlivých krajů, kdy v každém kraji se nachází příslušné Krajské ředitelství policie, pod které spadají místní příslušně oddělení policie v dané lokalitě.

4.6 Kontrola policie

Policie je ozbrojeným bezpečnostním sborem státu a jako taková se zodpovídá za svou činnost státu a jeho představitelům. Podléhá efektivní vnější kontrole.

⁵⁰ *Policie České republiky. 20 let Policie České republiky.* [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z:< <http://www.policie.cz/clanek/20-let-policie-ceske-republiky.aspx>>.

Z hlediska státní kontroly policie je kontrola⁵¹ rozdělena na legislativní, výkonnou a soudní moc.

Legislativní moc vykonává parlament tím, že vydává zákony, které upravují činnost policie a její oprávnění. Zákonodárná moc vykonává rovněž kontrolu pomocí komisí pro vnitro a spravedlnost či parlamentních ombudsmanů, kteří mohou dávat podnět k započetí vyšetřování a to již jak z úřední povinnosti nebo na základě stížností občanů na nedostatky ve státní správě.

Výkonná moc má nad policií přímou kontrolu, jelikož policie je součástí výkonné moci. Fungování policie je zajištěno z prostředků, které schvaluje vláda a v některých případech parlament. Pokyny o všeobecných prioritách své činnosti dostává policie od orgánů státní správy a dále státní správa vypracovává předpisy pro policejní činnost.

Soudní moc zahrnují soudy a prokuraturu a měla by soustavně sledovat činnost policie jako součást systému trestněprávní spravedlnosti. Kontrola policie je též vykonávána soudy prostřednictvím civilněprávního či trestněprávního zařízení, které bylo započato z podnětu státních orgánů či veřejnosti.

4.7 Odbor vnitřní kontroly

Odbor vnitřní kontroly se zabývá kontrolní činností a řeší podněty a stížnosti od občanů a jiných institucí. Odbor vnitřní kontroly se rovněž zabývá chováním a jednáním samotných policistů během služby. Na každém Územním odboru jsou pracovníci vnitřní kontroly, kteří se zabývají činností v rámci svého teritoria.

Odbor vnitřní kontroly v rámci své působnosti:

- provádí úkony podle trestního řádu při ověřování skutečností, zda byl trestný čin a jeho pachatelem je policista;
- provádí úkony v případech pohřešování a sebevražd policistů či sebevražd a sebezranění osob, ke kterým došlo v souvislosti se služebními zákroky nebo úkony policistů;

⁵¹ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex policie České republiky*, SPŠMV Praha, Praha 2005, s. 47-48.

- kontroluje činnost útvarů policie s cílem dokumentovat úroveň dodržování právních předpisů;
- přijímá, eviduje a vyřizuje podání stížností na postup, jednání či chování policistů nebo útvarů policie;
- analyzuje a vyhodnocuje výsledky kontrol
- spolupracuje s Generální inspekcí bezpečnostního sboru apod.⁵²

4.7.1 Příklady porušení Etického kodexu Policie České republiky

V následující kapitole je uvedeno několik praktických příkladů profesních pochybení příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky. Příklady budou uvedeny formou popisu jednání příslušníka/zaměstnance a následném vyřešení jeho pochybení. V rámci anonymity budou v příkladech anonymizovány i Krajská ředitelství, ve kterých k dotyčnému pochybení došlo. Zápis bude proveden ve formě „Krajské ředitelství policie XY“.

Vybraná profesní pochybení za rok 2010 - 2014:⁵³

Výkon služby pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky

- U příslušnice Krajské ředitelství policie XY byl při provádění obecné kontroly zjištěn pozitivní test na amfetamin. Ve vzorku krve bylo ústavem soudního lékařství a toxikologie zjištěna přítomnost látky metamfetaminu a amfetaminu.

Skutek, kterého se dopustila příslušnice, byl řešen Generální inspekcí bezpečnostních sborů, která zahájila trestní stíhání pro trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky. Příslušnice byla rovněž zproštěna výkonu služby.

- Na krajském ředitelství policie XY bylo příslušníkovi při orientační dechové zkoušce provedené v průběhu obecné kontroly zaměřené na dodržování zákazu požívání alkoholu a návykových látek zjištěno 0,32‰ alkoholu.

⁵² Síť Intranet. *Policejní prezidium. Odbor vnitřní kontroly. Seznam závažných pochybení příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky.* [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <<http://ppportal.pcr.cz/oks/Informace/Informace.htm>>.

⁵³ Síť Intranet. *Policejní prezidium. Odbor vnitřní kontroly. Seznam závažných pochybení příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky.* [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://ppportal.pcr.cz/oks/Profesni_pochybeni/Profesni_pochybeni_uvod/uvod.htm>.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest snížení základního tarifu o 10% na dobu jednoho měsíce.

- U občanského zaměstnance Krajského ředitelství policie byla po nástupu do zaměstnání provedena opakovaná dechová zkouška s pozitivním výsledkem 1,4‰, 1,28‰ a 1,19‰.
- U občanské zaměstnankyně Krajského ředitelství policie byla během pracovní doby provedena dechová zkouška, při které byla naměřena hodnota 0,75‰.

Pracovníkům byla dána výpověď dle § 52 písm. c) zák. č. 262/2006 Sb.

Dopravní nehoda či řízení se soukromým vozidlem pod vlivem alkoholu

- Příslušník Krajského ředitelství policie XY se při řízení soukromého vozidla ve volnu čelně střetl s protijedoucím vozidlem. Od nehody utekl, přestože těžce zraněná řidička druhého vozidla volala o pomoc. Poté se sám dostavil do místa bydlíště. Dechovou zkoušku a odběr biologického materiálu příslušník odmítl.

Skutek, kterého se dopustil příslušník, byl řešen Generální inspekcí bezpečnostních sborů, která zahájila proti příslušníkovi trestní stíhání pro trestné činy neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku a těžké ublížení na zdraví z nedbalosti.

- Příslušníka Krajského ředitelství policie XY kontrolovala při řízení soukromého vozidla hlídka městské policie v rámci běžného výkonu služby. Dechovou zkouškou byly zjištěny v dechu příslušníka hodnoty přesahující 1,5‰ alkoholu.

Generální inspekce bezpečnostních sborů zahájila trestní stíhání pro trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky. Příslušníkovi bylo zadrženo oprávnění k řízení služebních dopravních prostředků a nadřízenému příslušníkovi byla uložena povinnost provádět u tohoto příslušníka v průběhu služby kontroly na požití alkoholu.

- Příslušníka Krajského ředitelství policie XY zastavila při řízení soukromého vozidla hlídka policie. Při kontrole byl z dechu příslušníka cítit alkohol. Dechovou zkoušku a odběr krve odmítl.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest pokuta ve výši 50.000 Kč a vysloven zákaz řízení motorových vozidel na dobu 24 měsíců.

Porušení základních povinností příslušníka

- Příslušník Krajského ředitelství policie XY si před začátkem služby vzal z trezoru služební zbraň a při neopatrné manipulaci při kontrole zbraně, mimo prostor určený k vybití, z ní vystřelil směrem do podlahy. V místnosti bylo v době výstřelu 7 osob. Odlétnuté střepiny zasáhly strážníka městské policie a způsobily mu lehké zranění.

Skutek, kterého se dopustil příslušník, byl řešen Generální inspekcí bezpečnostních sborů, která zahájila trestní stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti.

- Z místnosti v 1. patře budovy Krajského ředitelství policie XY uprchl zajištěný mladistvý, který využil nestřeženého okamžiku, vyšel na chodbu a vylezl oknem na chodník před budovu. Před budovou byl zajištěn procházejícími příslušníky.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest písemné napomenutí.

- V policejní cele Krajského ředitelství policie zadržený podezřelý vyšrouboval dva kotvící vruty WC, které následně spolkl. Střežení bylo prováděno pomocí kamerového systému. Podezřelý se již před zadržením pokusil o sebevraždu v bytě, kde se žiletkou pořezal na ruce.

Příslušník byl uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku. Od potrestání bylo upuštěno, neboť k nápravě příslušníka stačilo samotné projednání kázeňského přestupku.

- V místnosti pro uložení zbraní Krajského ředitelství policie XY při provádění kontroly zbraně při nástupu do služby příslušník náhodně vystřelil 1x do zdi místnosti. V době výstřelu byly v místnosti další osoby.

Příslušníkovi byl uložen kázeňské trest snížení základního tarifu o 15% na dobu dvou měsíců.

- Příslušníkovi Krajského ředitelství policie XY byl odcizen služební průkaz a odznak ze zaparkovaného soukromého vozidla.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest snížení základního tarifu o 10% na dobu jednoho měsíce.

- Příslušník Krajského ředitelství policie se v průběhu bezpečnostní akce zaměřené na podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let v podnapilém stavu dostavil do budovy policie a domáhal se okamžitého předání nezletilého bratra, který byl předveden pro požití alkoholu. Arogantním, nevhodným a hrubým jednáním mařil prováděné služební úkony spojené s danou policejní akcí, a to jak před příslušníky, tak před veřejností, čímž ohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti.

- Příslušník dozorčí služby Krajského ředitelství policie XY po předání informace a pokynu k výjezdu od operačního střediska nekonal s tím, že šetření provede až nová hlídka (střídající dozorčí služba)

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest snížení základního tarifu o 7% na dobu jednoho měsíce.

- Příslušník Krajského ředitelství policie při soukromé oslavě ve vinárně po konzumaci přesně nezjištěného množství alkoholu odmítal zaplatit úhradu, prokazoval se služebním průkazem a choval se k personálu nevhodně.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest snížení základního tarifu o 5% na dobu dvou měsíců.

- Příslušník Krajského ředitelství policie zveřejnil na diskusním fóru na síti Intranet údaje poškozující dobrou pověst krajského ředitelství a služebních funkcionářů

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest písemné napomenutí.

- Příslušník Krajského ředitelství policie zaparkoval soukromé vozidlo na parkovišti vyhrazeném pro vozidla Ministerstva vnitra a policie.

Příslušníkovi byl uložen kázeňský trest písemné napomenutí.

- Příslušník Krajského ředitelství policie v několika případech vnikl do uzamčených šatních skříní a svým kolegům opakovaně odcizil různé sladkosti (tyčinky, čokolády, oplatky).

Příslušník byl propuštěn ze služebního poměru na vlastní žádost.

4.8 Generální inspekce bezpečnostních sborů

Generální inspekce bezpečnostních sborů⁵⁴ (GIBS) byla zřízena zákonem č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů dnem 1. ledna 2012. Je samostatným ozbrojeným bezpečnostním sborem, kdy v čele stojí ředitel inspekce, kterého jmenuje a odvolává na návrh vlády a po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny příslušném ve věcech bezpečnosti předseda vlády. Z tohoto vyplývá, že ředitel inspekce je odpovědný předsedovi vlády. Kromě výše uvedeného zákona se na příslušníky inspekce vztahuje rovněž zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů 361/2003 Sb. Inspekce kromě spolupráce s právníky a fyzickými osobami spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy.

Hlavním úkolem inspekce je vyhledávat, odhalovat a vyšetřovat skutečnosti, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, kdy pachatelem je příslušník Policie České republiky, celník, příslušník Vězeňské služby, příslušník inspekce či zaměstnanci těchto útvarů.

Při přijetí příslušníka ke Generální inspekci bezpečnostních sborů musí každý tento příslušník složit služební slib, stejně jako tomu je u příslušníků Policie České republiky.

Každý příslušník inspekce je povinen při provádění úkonů svou příslušnost k inspekci prokázat. Označení je dáno nařízením vlády č. 407/2011 Sb. a patří sem:

- prokázání služebním průkazem
- služebním odznakem inspekce
- vnějším označením příslušníka inspekce, tj. nápisem „GENERÁLNÍ INSPEKCE“ umístěným vpředu vlevo na prsou a na zádech občanského oděvu či služební vesty, doplněný vpředu osobním evidenčním číslem; nebo nápisem „GENERÁLNÍ INSPEKCE“ umístěným na rukávové pásce

⁵⁴Generální inspekce bezpečnostních sborů. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <<http://www.gibs.cz/>>.

- ústním prohlášením „generální inspekce“.

V rámci působnosti je příslušník inspekce oprávněn provádět i zkoušku spolehlivosti, kdy se jedná o navození situace, která je zkoušená osoba povinna řešit v rámci výkonu služby či zaměstnání, a se kterou se běžně stýká. Účelem této zkoušky je předcházet, zamezit a odhalovat protiprávní jednání ze strany příslušníků bezpečnostních sborů.

4.8.1 Zpráva o činnosti GIBS za rok 2012

V následující podkapitole je uvedena zpráva o činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2012.⁵⁵ Zkouška spolehlivosti by popsána ve výše uvedené kapitole o GIBS. Tuto zkoušku provádí inspektor nebo i jiná osoba s jejím souhlasem, za jejíž jednání je však inspektor odpovědná a která se musí řídit jeho pokyny. Osoba, která provádí tuto zkoušku je oprávněna sdělovat nepravdivé údaje, což je v praxi nezbytné pro účinné provádění této činnosti. V roce 2012 bylo provedeno celkem 31 zkoušek spolehlivosti, z nichž 3 případy byly s pozitivním výsledkem. Ty byly dále řešeny policejním orgánem inspekce a nadřízenými služebními funkcionáři zkoušených osob.

Útvarem GIBS je rovněž sledována a odhalována trestná činnosti příslušníků a občanských zaměstnanců bezpečnostních sborů. V roce 2012 bylo inspekcí zahájeno trestní stíhání, podán návrh na zahájení trestního stíhání nebo sděleno podezření v rámci zkráceného přípravného řízení u 355 osob. Jednalo se o:

- **228 příslušníků PČR** a 11 zaměstnanců PČR,
- 46 příslušníků vězeňské služby (VS) a 3 zaměstnance vězeňské služby,
- 9 příslušníků celní správy (CS),
- 1 příslušníka inspekce a
- 57 civilních osob.

⁵⁵ *Generální inspekce bezpečnostních sborů*. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <http://www.gibs.cz/ostatni/zprava_cinnosti_2012.pdf>.

U stíhaných osob bylo celkem dokumentováno spáchání 467 trestných činů (TČ), z toho se jednalo o:

- **301 TČ příslušníků PČR** a 15 TČ zaměstnanců PČR,
- 59 TČ příslušníků VS a 4 TČ zaměstnanců VS,
- 11 TČ příslušníků CS,
- 1 TČ příslušníka inspekce a
- 76 TČ civilních osob.

Celkem bylo dokumentováno 105 zločinů, 49 zvláště závažných TČ, 75 TČ k jejichž stíhání zavazují mezinárodní smlouvy a 48 TČ spáchaných v rámci organizované skupiny pachatelů. Rovněž bylo zadokumentováno 12 TČ spáchaných se zbraní. K nejvíce TČ došlo v době služby nebo pracovní doby, kdy bylo způsobeno 208 TČ, což činí 48,18%. K dalším TČ došlo v době mimo službu a bylo spácháno 203 TČ, což činí 42,08%. U ostatních 56 TČ nebylo možné rozlišit z důvodu pokračující či trvající trestné činnosti jejich spáchání na dobu ve službě či mimo ni. Tato trestná činnost činí 9,74%.

Zde jsou uvedeny příklady různých kriminalit s uvedením jejich nejpočetnějšího zastoupení v rámci Policie České republiky:

- Násilná kriminalita – nejvíce případů 13 se týkalo vydírání a v závěsu s počtem 11 bylo úmyslné ublížení na zdraví
- Mravností kriminalita – zde jsou s počtem 2 TČ uvedeny ostatní mravností trestné činy. Následuje znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužívání, kdy tyto mají po 1 TČ.
- Obecná kriminalita – nejpočetnějším TČ se stal podvod s celkem 8 případy, zpronevěra s 5 případy a krádeže prosté ostatní se 3 případy.
- Ostatní kriminalita – zde horní příčku obsadil TČ zneužití pravomoci úřední osoby s celkem 91 případy, následuje výtržnictví s 12 případy a maření úkonů úřední osoby z nedbalosti v 7 případech.

- Zbývající kriminalita – ve 32 případech se jedná o TČ dopravní nehody silniční z nedbalosti, 10 případů TČ ostatní trestné činnosti a 10 případů TČ ohrožení pod vlivem návykové látky.
- Hospodářská kriminalita – v devíti případech TČ se jedná o úplatkářství – přijetí úplatku, v 7 případech se jedná o úvěrový podvod a v šesti případech se jedná o TČ zpronevěry.
- Jako poslední jsou uvedeny vojenské trestné činy, kdy ve 3 případech došlo ke spáchání TČ porušení povinnosti strážní služby, ve dvou případech porušení povinnosti dozorčí nebo jiné služby a v jednom případě neuposlechnutí rozkazu.

Z celkového počtu stíhaných příslušníků Policie České republiky s počtem 228 osob došlo k nejvíce TČ v hlavním městě Praha, kde se TČ dopustilo 50 příslušníků. Na druhém místě je Jihomoravský kraj s počtem 24 příslušníků a Ústecký kraj s počtem 23 příslušníků.

Podle služební hodnosti se TČ dopustilo, nejvíce s počtem 50 příslušníku nadstrážmistr. Následují praporčíci s počtem 46 příslušníků a podpraporčíci s počtem 43 příslušníků. TČ se rovněž dopustilo 12 kapitánů, 2 majori a 2 plukovníci.

Dle pohlaví se o nejčastější zastoupení postarali samozřejmě muži s počtem 218 příslušníků. Dle věku v době spáchání TČ se nejvíce trestné činnosti dopustili příslušníci v rozmezí 30 až 35 let v počtu 54 příslušníků, následující příslušníci s počtem 52 ve věku 35 až 40 let a 51 příslušníků ve věku 25 až 30 let.

Z hlediska délky služebního poměru byly TČ spáchány 80 příslušníky, kdy tito měli odslouženo méně než 5 let služby.

4.8.2 Zpráva o činnosti GIBS za rok 2013

Za rok 2013⁵⁶ bylo Generální inspekcí bezpečnostních sborů provedeno 56 zkoušek spolehlivosti. Z celkového počtu byly zadokumentovány 3 případy, u kterých

⁵⁶ *Generální inspekce bezpečnostních sborů*. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <http://www.gibs.cz/ostatni/zprava_cinnosti_2013.pdf>.

bylo podezření z protiprávního jednání. Tyto byly řešeny dále policejním orgánem Inspekce a nadřízenými služebními funkcionáři.

Inspekce jednou za půl roku musí předat příslušnému bezpečnostnímu sboru jména osob, vůči kterým byla zkouška provedena a které se při ní protiprávního jednání nedopustily.

V roce 2013 bylo Inspekci zahájeno trestní stíhání u 269 osob. Z toho se jednalo o:

- **153 příslušníků PČR** a 11 zaměstnanců PČR,
- 40 příslušníků VS a 3 zaměstnance VS,
- 12 příslušníků CS a 1 zaměstnanec CS,
- 1 příslušníka Inspekce,
- 48 civilních osob.

Příslušníci Policie České republiky byli v roce 2013 trestně stíháni pro 239 trestných činů. Mezi nejčastější trestný čin patří stejně jako v roce 2012 trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby a to v 59 případech. Dále se jedná o dopravní nehody z nedbalosti v 18 případech, úmyslné ublížení na zdraví v 17 případech, úvěrový podvod ve 12 případech a trestný čin podvod v 10 případech. 1 příslušník Policie České republiky byl trestně stíhán pro trestný čin vražda.

Zde jsou uvedeny příklady různých kriminalit s uvedením jejich nejpočetnějšího zastoupení v rámci Policie České republiky:

- Násilná kriminalita – nejvíce případů 17 se týkalo úmyslného ublížení na zdraví, dále v 5 případech týrání osoby žijící ve společném obydlí a nejzávažnější TČ v 1 případě kterého se příslušník PČR dopustil, je vražda.
- Mravnostní kriminalita – zde je s počtem 3 případů TČ uvedeno pohlavní zneužívání a ve 2 případech ostatní mravností trestné činy.

- Obecná kriminalita – nejpočetnějším TČ se stal podvod s celkem 10 případy. Následuje po čtyřech případech poškozování cizí věci, krádeže prosté ostatní a krádeže prosté v jiných objektech.
- Ostatní kriminalita – zde horní příčku obsadil TČ zneužití pravomoci úřední osoby s celkem 59 případy, následuje výtržnictví s 12 případy a ve 2 případech TČ výtržnictví na sportovních a veřejných akcích.
- Zbývající kriminalita – v 18 případech se jedná o TČ dopravní nehody silniční z nedbalosti, 6 případů TČ ostatní trestné činnosti a 6 případů TČ nadržování.
- Hospodářská kriminalita – ve 12 případech TČ se jedná o úvěrový podvod, ve 4 případech se jedná o pojistný podvod a ve 4 případech se jedná o TČ poškozování a zneužití záznamu na nosiči informací.
- Vojenské trestné činy, kdy ve 3 případech došlo ke spáchání TČ urážka mezi vojáky a po dvou případech TČ porušení povinnosti strážní služby a porušení povinnosti dozorčí nebo jiné služby.
- Jako poslední lze uvést TČ proti ústavnímu zřízení, kdy byl ve 2 případech spáchán TČ ohrožení utajované informace.

Z celkového počtu 153 příslušníků PČR, kteří se dopustili protiprávního jednání, bylo 149 mužů a 4 ženy. Podle věku trestně stíhaných bylo nejvíce TČ spácháno příslušníky ve věku 25 až 29 let ve 41 případech. Dále ve věku 35 až 39 let ve 36 případech a ve věku 30 až 34 let ve 35 případech. Dle délky služby se TČ dopustilo 44 příslušníků a to sice do 4 let délky služby. Podle místa spáchání TČ bylo nejvíce trestné činnosti spácháno v hlavním městě Praha s počtem 28 příslušníků, následujíc Moravskoslezským krajem s 20 příslušníky. Dle služební hodnosti se TČ dopustili nejvíce příslušníci s hodnostním označením praporčík ve 40 případech, podpraporčík v 38 případech a nadstrážmistr v 26 případech.

5 Dotazníkové šetření

V rámci této bakalářské práce byla provedena praktická část, dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno na policisty sloužící v Ústeckém kraji.

5.1 Úvod

Dotazníkovým šetřením budou zcela anonymně dotazováni sloužící policisté na znalost Etického kodexu Policie České republiky a jeho dodržování při výkonu služby. Samotné dotazníky byly rozdány na různá obvodní oddělení, oddělení hlídkové služby či oddělení dopravní služby Policie České republiky v Ústeckém kraji. Z celkového počtu rozdaných dotazníků jich bylo vyplněno celkem 132. Vzhledem k provedenému šetření v rámci tohoto dotazníků, kdy hlavním cílem bylo zjistit základní znalosti o Etickém kodexu Policie České republiky a jeho dodržování během výkonu služby, byly otázky voleny ve formě jak otevřených otázek, tak i ve formě uzavřených otázek.

Pro splnění cíle bakalářské práce byly stanoveny následující tři hypotézy:

Hypotéza č. 1: Více jak polovina policistů má základní znalosti o Etickém kodexu Policie České republiky, dodržují zásady v něm uvedené a v rámci své služby se s porušením Etického kodexu ze své strany či ze strany svých kolegů nesetkali.

Hypotéza č. 2: Více jak polovina policistů má základní znalosti o Etickém kodexu Policie České republiky, nedodržují zásady v něm uvedené a v rámci své služby se s porušením Etického kodexu ze své strany či ze strany svých kolegů setkali.

Hypotéza č. 3: Více jak polovina policistů nemá základní znalosti o Etickém kodexu Policie České republiky, nicméně i přes neznalost dodržují zásady v něm uvedené a v rámci své služby se s porušením Etického kodexu ze své strany či ze strany svých kolegů nesetkali.

5.2 Analýza dotazníkového šetření

Otázka č. 1 – Jste muž nebo žena?

Z celkového počtu dotazovaných respondentů vyplnilo dotazník celkem 121 mužů (92%) a 11 žen (8%). Celkem dotazník vyplnilo na 132 policistů.

Otázka č. 2 – Jak dlouho jste ve služebním poměru u Policie České republiky?

Z dotazovaných policistů je ve služebním poměru nejdéle 46 policistů (35%) v době 10 a více let. Následují policisté s délkou služebního poměru v době 4-6 let a to v počtu 41 policistů (31%). V délce 1-3 roky celkem 23 policistů (17%) a v délce 7-9 let 22 policistů (17%).

Otázka č. 3 – Kolik základních bodů má Etický kodex Policie České republiky.

U této otázky byl policistům ponechán prostor pro volnou odpověď a tím ověřit znalost Etického kodexu Policie České republiky. Správnou odpověď, tedy že Etický kodex má 5 bodů nebo chceme-li částí, odpovědělo pouze 53 policistů (40%). Ostatních 79 policistů (60%) odpovědělo chybně. Mezi nejčastější špatnou odpověď patřil odhad, že Etický kodex má 10 bodů, kdy tuto možnost zvolilo 24 policistů (18%). Mezi dalšími odhady byla i čísla 3,8,12,18 nebo 20, kdy tyto zvolilo 55 policistů (42%).

Otázka č. 4 – Víte, ve kterém roce byl Etický kodex Policie České republiky vydán?

Opětovně jako tomu bylo u předchozí otázky, byl i zde ponechán prostor pro volnou odpověď. Z celkového počtu policistů na tuto otázku odpovědělo správně pouze 37 (28%) a to sice, že Etický kodex Policie České republiky byl vydán v roce 2005. Chybné odpovědi se týkali odpovědi s jiným rokem, kdy tuto volbu učinilo 95 policistů (72%).

- 47 policistů (36%) odpovědělo, že Etický kodex byl vydán v roce 2000,
- 20 policistů (15%) odpovědělo, že Etický kodex byl vydán v roce 2008,
- 23 policistů (17%) odpovědělo, že Etický kodex byl vydán v jiném roce (1993, 1998, 2001, 2009, 2011),
- 5 policistů (4%) vytvořilo novou odpověď v této otázce, kdy odpověděli „nevím“.

Otázka č. 5 – Kde jste byl(a) seznámen(a) s Etickým kodexem Policie České republiky?

Z celkového počtu dotazovaných bylo nejvíce policistů seznámeno s Etickým kodexem Policie České republiky při služební přípravě, kdy tuto možnost zvolilo 68 policistů (51%).

- 36 policistů (27%) se s Etickým kodexem seznámilo již během základní odborné přípravy,
- 14 policistů (11%) se s Etickým kodexem seznámilo při školení,
- 10 policistů (8%) se s Etickým kodexem seznámilo samostatně přes systém Intranet
- 4 policisté (3%) se s Etickým kodexem seznámili samostatně přes Internet.

Otázka č. 6 – V případě užití jakéhokoliv donucovacího prostředku či při omezování osobní svobody člověka ze zákonných důvodů, řídíte se Etickým kodexem Policie České republiky nebo jste jej někdy porušil(a)?

V případě zmiňované situace by Etický kodex s jeho zásady z něj vyplývající řídilo 53 policistů (40%). Ve druhém případě je ale 49 policistů (37%), kteří dodržují Etický kodex a jeho zásady, ale sdílí i myšlenku, že čas od času situace vyžaduje řídit se vlastním rozhodnutím (např. vulgárnější oslovení či facka). 30 policistů (23%) uvedlo, že se sice Etickým kodexem neřídí, ale dodržují všeobecná pravidla slušného chování.

Otázka č. 7 – Setkal(a) jste se někdy během služby s kolegou (kolegyní), který(á) porušil(a) nějakým způsobem Etický kodex Policie České republiky?

Na tuto otázku podle očekávání odpovědělo nejvíce policistů s negativním výsledkem. Celkem 93 policistů (70%) se s porušením Etického kodexu u svého kolegy nesetkali. Zbýlých 39 policistů (30%) uvedlo, že se s porušením Etického kodexu ze strany jejich kolegů setkali.

- 12 policistů (9%) se setkalo u svého kolegy s ústrojovou nekázní,
- 10 policistů (8%) se setkalo u svého kolegy s vulgárnějším oslovením podezřelého;
- 10 policistů (8%) se setkalo u svého kolegy s kouřením cigaret ve služebním vozidle během služby,
- 7 policistů (5%) se setkalo u svého kolegy s pohlavkem či výchovnou fackou podezřelému.

Otázka č. 8 – Etický kodex Policie České republiky se nezaměřuje jen na jednání s občany, ale rovněž i na vztahy na pracovišti. Řídíte se kodexem i při jednání s kolegy?

Na pracovišti se podle dotazníkového šetření řídí Etickým kodexem všech 132 policistů (100%).

Otázka č. 9 – Porušil(a) jste někdy Etický kodex Policie České republiky? (nevhodným chováním, drobným úplatkem, neupraveností apod.)

Co se týče této otázky tzv. „na tělo“, tak 83 policistů (63%) uvedlo, že Etický kodex Policie České republiky nikdy neporušili. 49 policistů (37%) uvedlo následující drobná porušení.

- 21 policistů (16%) uvedlo, že nějakým způsobem porušili ústrojovou kázeň, kdy neměli služební čepici, měli špinavé boty, chyběla jim kravata či nesjednocená ustrojenost hlídky,
- 17 policistů (13%) uvedlo, že přijali drobný věcný dar v podobě tužky, reklamního hrnku či klíčenky od oznamovatele (poškozeného),
- 7 policistů (5%) přijalo drobné jídlo jako dar – klobása, točená zmrzlina, káva,
- 4 policisté (3%) uvedli, že Etický kodex Policie České republiky porušili, nicméně porušení blíže nespecifikovali.

Otázka č. 10 – V případě, že by jste viděl(a) kolegu (kolegyni), který(á) by se dopouštěl(a) přestupku či jiného protiprávního jednání nebo pochybení při jednání s poškozeným či podezřelým. Nahlásil(a) by jste toto jednání nadřízenému?

V případě zjištění nějakého protiprávního jednání, které by zjistil policista u svého kolegy, by tuto skutečnost oznámilo svému nadřízenému celkem 107 policistů (81%). 11 policistů (8%) by protiprávní jednání svému nadřízenému nenahlásilo. Zbýlých 14 policistů (11%) zvolilo jinou možnost, kdy vytvořili novou odpověď „nevím“.

Na základě provedené analýzy získané z dotazníkového šetření lze potvrdit, že více jako polovina policistů nemá základní znalosti o Etickém kodexu Policie České

republiky, nicméně i přes neznalost dodržují zásady v něm uvedené a v rámci své služby se s porušením Etického kodexu ze své strany či ze strany svých kolegů nesetkali. Potvrdila se tedy jedna z hypotéz, které byly stanoveny v úvodu této kapitoly a to konkrétně Hypotéza č. 3.

I přesto, že se nadpoloviční většina policistů přiklonila na správnou stranu a to, že Etický kodex Policie České republiky řádně dodržují, tak je zde i malé procento těch, kteří někdy Etický kodex porušili. Ve většině případech porušení tohoto kodexu se jedná o ústrojovou nekázeň. V těchto případech bývá policista většinou zkontrolován svým nadřízeným či příslušníkem odboru vnitřní kontroly. Následně je policistovi vytknuto, v čem tkví jeho nedostatek a je mu uloženo písemné napomenutí. Z praxe se lze nejčastěji setkat s tím, že policista při výkonu služby nemá například na hlavě čepici či má špinavé boty. V případě dvoučlenné hlídky se mohou policisté dopustit i nesjednocené ústroje. Jeden policista má například kšiltovku a druhý baret. Ustrojenost hlídky by měla být vždy stejná.

Závěr

Touto bakalářskou prací jsem se snažil v účelné míře přiblížit etiku jako takovou a rovněž vznik a význam Etického kodexu Policie České republiky. Při tvorbě této práce jsem se také zaměřil na vysvětlení základních pojmů, které s etikou souvisí. Mezi tyto pojmy lze zařadit morálku, mravnost, svědomí nebo zdvořilost. Při práci bylo čerpáno jak z interních zdrojů Policie České republiky, tak i z příslušné odborné literatury související s daným tématem. V bakalářské práci jsou rovněž ve stručnosti uvedeny dějiny samotné policie a četnictva od roku 1526 až po současnost. V teoretické části je rovněž zmíněno i několik skutečných případů, kdy se policista dopustil hrubého porušení svých povinností a následně je uveden trest, který mu byl za takové jednání uložen.

Právě těmito profesními pochybeními policisté porušují i samotný Etický kodex Policie České republiky. K těmto prohřeškům dochází nejčastěji během výkonu služby. V případě, že k takovému porušení Etického kodexu Policie České republiky dojde na místě veřejně přístupném, tak hrozí, že v očích veřejnosti vypadá Policie České republiky jako neprofesionální ozbrojený bezpečnostní sbor. Vzhledem k tomu, že žijeme v 21. století, tedy multimediální době, tak se tohoto tématu s chutí rády chytají různé televizní stanice, které častokrát následně vytváří Policii České republiky negativní obraz.

V poslední, praktické části bakalářské práce jsem se věnoval dotazníkovému šetření se zaměřením na Etický kodex policisty v Ústeckém kraji. Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo ověření znalostí sloužících policistů o Etickém kodexu Policie České republiky, a jaké je jeho dodržování během výkonu služby. Provedenou analýzou dotazníkového šetření bylo zjištěno, že více jak nadpoloviční většina policistů nemá základní znalosti o Etickém kodexu Policie České republiky. Naproti tomu nadpoloviční většina policistů dodržuje základní zásady Etického kodexu a nikterak jej neporušují.

Já osobně hodnotím Etický kodex Policie České republiky jako přínosný, nicméně bych se nebránil jeho mírnému pozměnění či estetickému vylepšení. Současná podoba je prozatím ale dostačující a veřejnost tak může získat ucelený přehled, jaké jsou základní cíle a hodnoty Policie České republiky.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

- 1) ADAMOVIČ, L. *Základy společenských věd*. Čtvrté vydání – dotisk. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2007, 152 s. ISBN 80-7168-905-X.
- 2) ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*. Přel. Šprunkl K. Praha: Academia, 1994, 292 s. ISBN 80-711-3113-3.
- 3) BÍLÝ, J. *Základy etiky, estetiky a regionalistiky*. I. vydání. Praha: Eurolex Bohemia s.r.o., 2005, 172 s. ISBN 80-86861-21-X.
- 4) DAVID, R. *Ústava České republiky – listina základních práv a svobod*. I. vydání. Olomouc: FIN, 1996, 255 s. ISBN 80-7182-016-4.
- 5) DOLISTA, J. *Profesní etika*. I. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2007, 188 s. ISBN 978-80-86708-33-1.
- 6) DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex policie České republiky*. SPŠMV Praha, Praha 2005, 67 s. ISBN 80-239-5689-2.
- 7) HERZOGOVÁ, Z. *Policejní etika*. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, 327 s. ISBN 80-238-9984-8.
- 8) HUBÁLKOVÁ, E. *Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika: judikatura a řízení před Evropským soudem pro lidská práva*. Praha: Linde, 2003, 744 s. ISBN 80-7201-417-X.
- 9) MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny Policie a Četnictva I*. Vyd. I. Praha: Themis, 1997, 178 s. ISBN 80-858-2152-4.
- 10) MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny Policie a Četnictva II*. Vyd. I. vydání. Praha: Police history, 1999, 230 s. ISBN 80-902-6700-9.
- 11) MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny Policie a Četnictva III*. Vyd. I. vydání. Praha: Police history, 2001, 230 s. ISBN 80-864-7701-0.
- 12) NESVADBA, P. *Filosofie a etika*. I. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 331 s. ISBN 80-86898-92-X.
- 13) NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 315 s. ISBN 978-80-7380-195-3.
- 14) PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. I. vydání, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 164 s. ISBN 978-80-86708-52-2.
- 15) RADVAN, E. *Úvod do filosofie a etiky*. Brno: IMS, 2011, 157 s. ISBN neuvedeno.

- 16) THOMPSON, M. *Přehled etiky*. I. vydání. Přel. Pavla Císařová. Praha: Portál, 2004, 168 s. ISBN 80-7178-806-6.

Elektronické zdroje

- 1) *Klinika adiktologie: Analýza dokumentů jako evulační nástroj*. [online]. [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <593\3884\Analyza-dokumentu-jako-evulacni-nastroj>.
- 2) *LORENC.INFO: Závěrečné práce – metodika*. [online]. [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>.
- 3) *E-learningová podpora mezioborové integrace výuky tématu vědomí na UP Olomouc: Etika*. [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://pfyziollfup.upol.cz/castwiki/?p=2602>.
- 4) *Vše co student potřebuje vědět: Etika, základní etické kategorie*. [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://www.studentske.cz/2007/08/30-etika-zkladn-etick-kategorie.html>.
- 5) *EUAGENCY: Etika*. [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://www.euagency.cz/poradna/etika>.
- 6) *Příručka společenské etiky*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/el/1423/jaro2011/ENS105/Prirucka_spolecenskeho_chovan_i.pdf>.
- 7) *Sociální práce s lidmi s duševním onemocněním*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=BLNaAgAAQBAJ&pg=PA50&lpg=PA50&dq=%C3%BAkolem+profesn%C3%AD+etiky&source=bl&ots=vCRPJC5ioU&sig=E31KkQEQNsrif4yE28XW7CkOGmg&hl=cs&sa=X&ei=XXmlVK6zIIvtUsrWgaAL&ved=0CCAQ6AEwAA#v=onepage&q&f=false>.
- 8) *Policie České republiky: Služební slib*. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sluzebni-slib.aspx>.
- 9) *Etický kodex*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.etickykodex.sk/index.html>.
- 10) *Víra.cz. Desatero Božích přikázání*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.vira.cz/otazky/Desatero-Bozich-prikazani.html>.
- 11) *Středověk. Rytířství*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.e-stredovek.cz/view.php?cisloclanku=2005082303>.

- 12) Česká lékařská komora. *Hippokratova přísaha*. [online]. [cit. 2014-12-22].
Dostupné z:< http://www.clkuo.cz/dokumenty/prolekare/hippokratova_prisaha.htm>.
- 13) Vláda České republiky. *Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání*. [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z:< <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/dokumenty/zpravy-plneni-mezin-umluv/evropska-umluva-o-zabraneni-muceni-a-nelidskemu-nebo-ponizujicimu-zachazeni-nebo-trestani-17701/>>.
- 14) Policie České republiky. *Historie policie a četnictva. Poválečné období*. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z:< <http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-etnictva.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>>.
- 15) Policie České republiky. *20 let Policie České republiky*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z:< <http://www.policie.cz/clanek/20-let-policie-ceske-republiky.aspx>>.
- 16) Síť Intranet. *Policejní prezidium. Odbor vnitřní kontroly. Seznam závažných pochybení příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z:< <http://ppportal.pcr.cz/oks/Informace/Informace.htm>>.
- 17) Síť Intranet. *Policejní prezidium. Odbor vnitřní kontroly. Seznam závažných pochybení příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z:< http://ppportal.pcr.cz/oks/Profesni_pochybeni/Profesni_pochybeni_uvod/uvod.htm>.
- 18) *Generální inspekce bezpečnostních sborů*. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z:< <http://www.gibs.cz/>>.
- 19) *Generální inspekce bezpečnostních sborů*. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z:< http://www.gibs.cz/ostatni/zprava_cinnosti_2012.pdf/>.
- 20) *Generální inspekce bezpečnostních sborů*. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z:< http://www.gibs.cz/ostatni/zprava_cinnosti_2013.pdf/>.

Legislativní dokumenty

- 1) ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2003, částka 121

- 2) ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník na průzkum dodržování Etického kodexu policisty v Ústeckém kraji.

Příloha č. 2: RPP č.1/2005 o Etickém kodexu Policie České republiky.

Příloha č. 1

Dotazník na průzkum dodržování Etického kodexu policisty v Ústeckém kraji

Dobrý den,

jmenuji se Martin Lupčík a jsem studentem třetího ročníku vysoké školy Evropských a regionálních studií v Příbrami. Předložený dotazník je zaměřený na analýzu dodržování Etického kodexu policisty v Ústeckém kraji při výkonu služby.

Výsledky a vyhodnocení tohoto dotazníku budou použity pro zpracování bakalářské práce autora. Dotazník je anonymní.

Předem děkuji za vyplnění a čas, který jste věnoval(a) při vyplňování tohoto dotazníku.

Otázky:

- 1) Jste muž nebo žena?
 - Muž
 - Žena

- 2) Jak dlouho jste ve služebním poměru u Policie ČR?
 - 1-3 roky
 - 4-6 let
 - 7-9 let
 - 10 – více let

- 3) Kolik základních bodů má Etický kodex PČR?
 - Etický kodex má bodů

- 4) Víte, ve kterém roce byl Etický kodex Policie České republiky vydán?
 - byl vydán v roce

- 5) Kde jste byl seznámen(a) s Etickým kodexem Policie České republiky?
 - V rámci základní odborné přípravy na škole
 - Při služební přípravě
 - Při školení
 - Přes Internet

- Přes Intranet
- 6) V případě užití jakéhokoliv donucovacího prostředku či při omezování osobní svobody člověka ze zákonných důvodů, řídíte se Etickým kodexem Policie ČR nebo jste jej někdy porušil(a)?
- Ano, dodržuji zásady vyplývající z Etického kodexu
 - Ano, dodržuji zásady vyplývající z Etického kodexu, nicméně čas od času situace vyžaduje řídit se vlastním rozhodnutím (např. vulgárnější oslovení či facka)
 - Ne, Etickým kodexem se neřídím
 - Ne, Etickým kodexem se neřídím, ale dodržuji všeobecná pravidla slušného chování
- 7) Setkal(a) jste se někdy během služby s kolegou(kolegyní), který(á) porušil(a) nějakým způsobem Etický kodex Policie ČR?
- Ano - uveďte jakým způsobem:
.....
.....
 - Ne
- 8) Etický kodex Policie České republiky se nezaměřuje jen na jednání s občany, ale rovněž i na vztahy na pracovišti. Řídíte se kodexem i při jednání s kolegy?
- Ano
 - Ne
- 9) Porušil(a) jste někdy Etický kodex Policie České republiky? (nevhodným chováním, drobným úplatkem, neupraveností apod.?)
- Ano – uveďte jakým způsobem
.....
 - Ne
- 10) V případě, že by jste viděl(a) kolegu(kolegyni), který(á) by se dopouštěl(a) přestupku či jiného protiprávního jednání nebo pochybení při jednání s poškozeným či podezřelým. Nahlásil(a) by jste toto jednání nadřízenému?
- Ano
 - Ne

Příloha č. 2

R O Z K A Z

policejního prezidenta

ze dne 21. ledna 2005,

kterým se vydává „Etický kodex Policie České republiky“

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1) Cílem Policie České republiky je:

- a) chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,*
- b) prosazovat zákonnost,*
- c) chránit práva a svobody osob,*
- d) preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,*
- e) usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.*

2) Základními hodnotami Policie České republiky je:

- a) profesionalita,*
- b) nestrannost,*
- c) odpovědnost,*
- d) ohleduplnost,*
- e) bezúhonnost.*

3) Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je:

- a) prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,*
- b) chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,*
- c) uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,*
- d) při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,*
- e) používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,*
- f) nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,*
- g) zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,*
- h) zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,*
- i) zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.*

4) Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je:

- a) usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,*
- b) dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,*
- c) netolerovat ani nekryt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich*

protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5) Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je:

a) nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,

b) chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.